

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता, पद, जटा, घन पाठः

5.5 पञ्चमकाण्डे पञ्चमः प्रश्नः - वायव्यपश्चाद्यानं निरूपणं

Contents

1	TS 5.5.1.1	6
2	TS 5.5.1.2	7
3	TS 5.5.1.3	8
4	TS 5.5.1.4	8
5	TS 5.5.1.5	9
6	TS 5.5.1.6	10
7	TS 5.5.1.7	11
8	TS 5.5.2.1	12
9	TS 5.5.2.2	13
10	TS 5.5.2.3	13
11	TS 5.5.2.4	14
12	TS 5.5.2.5	15
13	TS 5.5.2.6	16

14	TS 5.5.2.7	17
15	TS 5.5.3.1	17
16	TS 5.5.3.2	18
17	TS 5.5.3.3	19
18	TS 5.5.4.1	20
19	TS 5.5.4.2	21
20	TS 5.5.4.3	22
21	TS 5.5.4.4	23
22	TS 5.5.5.1	24
23	TS 5.5.5.2	25
24	TS 5.5.5.3	26
25	TS 5.5.5.4	27
26	TS 5.5.6.1	28
27	TS 5.5.6.2	28

28	TS 5.5.6.3	29
29	TS 5.5.7.1	30
30	TS 5.5.7.2	31
31	TS 5.5.7.3	32
32	TS 5.5.7.4	33
33	TS 5.5.7.5	34
34	TS 5.5.8.1	35
35	TS 5.5.8.2	36
36	TS 5.5.8.3	36
37	TS 5.5.9.1	38
38	TS 5.5.9.2	38
39	TS 5.5.9.3	39
40	TS 5.5.9.4	40
41	TS 5.5.9.5	41

42	TS 5.5.10.1	42
43	TS 5.5.10.2	43
44	TS 5.5.10.3	43
45	TS 5.5.10.4	44
46	TS 5.5.10.5	45
47	TS 5.5.10.6	46
48	TS 5.5.10.7	47
49	TS 5.5.11.1	48
50	TS 5.5.12.1	48
51	TS 5.5.13.1	49
52	TS 5.5.14.1	49
53	TS 5.5.15.1	50
54	TS 5.5.16.1	51
55	TS 5.5.17.1	51

56	TS 5.5.18.1	52
57	TS 5.5.19.1	53
58	TS 5.5.20.1	53
59	TS 5.5.21.1	54
60	TS 5.5.22.1	55
61	TS 5.5.23.1	55
62	TS 5.5.24.1	56

1 TS 5.5.1.1

TS 5.5.1.1

Samhita Paata

यदेकेन सः स्थापयति यज्ञस्य संतत्या अविच्छेदायैन्द्राः पशवो ये मुष्करा यदैन्द्राः सन्तोऽग्निभ्यं
आलभ्यन्ते देवताभ्यः समदं दधात्याग्नेयीस्त्रिष्टुभो याज्यानुवाक्याः कुर्याद्-यदाग्नेयीस्तेनोऽऽग्नेया
यत् त्रिष्टुभस्तेनैन्द्राः समृद्धयै न देवताभ्यः समदं दधाति वायवे नियुत्वन्ते तूपरमा लभते तेजोऽग्ने-
र्वायुस्तेजस एष आ लभ्यते तस्माद्-यद्रियङ् वायु - [ ]

Pada Paata

यत् । एकेन । सः स्थापयतीति सं - स्थापयति । यज्ञस्य । सन्तत्या इति सं - तत्यै ।
अविच्छेदायेत्यवि - छेदाय । ऐन्द्राः । पशवः । ये । मुष्कराः । यत् । ऐन्द्राः । सन्तः ।
अग्निभ्य इत्यग्नि - भ्यः । आलभ्यन्त इत्या - लभ्यन्ते । देवताभ्यः । समदमिति स - मदम् ।
दधाति । आग्नेयीः । त्रिष्टुभः । याज्यानुवाक्या इति याज्या - अनुवाक्याः । कुर्यात् । यत् ।
आग्नेयीः । तेन । आग्नेयाः । यत् । त्रिष्टुभः । तेन । ऐन्द्राः । समृद्धया इति सं - ऋद्धयै
। न । देवताभ्यः । समदमिति स - मदम् । दधाति । वायवे । नियुत्वन्त इति नि-युत्वन्ते ।
तूपरम् । एति । लभते । तेजः । अग्नेः । वायुः । तेजसे । एषः । एति । लभ्यते ।
तस्मात् । यद्रियङ् । वायुः ।

2 TS 5.5.1.2

TS 5.5.1.2

Samhita Paata

-वा॒तिं त॒द्रि॒यं॑ङु॒ग्नि॒र्द॒ह॒ति॒ स्व॒मे॒व तत् ते॒जोऽ॒न्वे॒ति॒ यन्न॒ नि॒यु॒त्वं॑ते॒ स्या॒दु॒न्मा॑द्ये॒द्-य॒ज॑मा॒नो नि॒यु॒त्वं॑ते॒
भ॒व॒ति॒ य॒ज॑मा॒न॒स्याऽ*नु॑न्मा॒दाय॒ वा॒यु॒म॒तीं श्वे॒त॒वं॒ती या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये॒ भ॒व॒तः स॒ते॒ज॒स्त्वा॒ये हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भः
स॒म॒व॒र्त॒ताग्र॒ इत्या॑घा॒र॒मा घा॑र॒य॒ति प्र॒जाप॑ति॒र्वै हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भः प्र॒जाप॑ते॒रनु॒रूप॑त्वा॒य सर्वा॑णि॒ वा ए॒ष रू॒-
पा॒णिं प॒शूनां॑ प्र॒त्या ल॑भ्य॒ते य॒च्छ॒म॑श्चु॒णस्त॑त् - [ ]

Pada Paata

वा॒तिं । त॒द्रि॒यं॑ङु॒ग्निः । द॒ह॒ति॒ । स्व॒म् । ए॒व । तत् । ते॒जः । अ॒न्वे॒ति॒ । ए॒ति॒ ।
यत् । न । नि॒यु॒त्वं॑ते॒ इति॑ नि - यु॒त्वं॑ते । स्यात् । उ॒दि॒ति॒ । मा॒द्ये॒त् । य॒ज॑मा॒नः । नि॒यु॒त्वं॑ते॒
इति॑ नि - यु॒त्वं॑ते । भ॒व॒ति॒ । य॒ज॑मा॒न॒स्य । अ॒नु॑न्मा॒दा॒येत्य॑नु॒त् - मा॒दा॒य॒ । वा॒यु॒म॒ती इति॑
वा॒यु - म॒ती । श्वे॒त॒वं॒ती इति॑ श्वे॒त - व॒ती । या॒ज्या॒नु॒वा॒क्ये इति॑ या॒ज्या - अ॒नु॒वा॒क्ये । भ॒व॒तः
। स॒ते॒ज॒स्त्वा॒येति॑ स॒ते॒जः - त्वा॒ये । हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भ इति॑ हि॒र॒ण्य - ग॒र्भः । स॒मि॒ति॒ । अ॒व॒र्त॒ते ।
अ॒ग्रे । इति॑ । आ॒घा॒र॒मि॒त्यां - घा॒र॒म् । ए॒ति॒ । घा॒र॒य॒ति॒ । प्र॒जाप॑ति॒रिति॑ प्र॒जा-प॒तिः । वै ।
हि॒र॒ण्य॒ग॒र्भ इति॑ हि॒र॒ण्य - ग॒र्भः । प्र॒जाप॑ते॒रिति॑ प्र॒जा - प॒तेः । अ॒नु॒रूप॑त्वा॒येत्य॑नु॒रूप - त्वा॒ये ।
सर्वा॑णि । वै । ए॒षः । रू॒पा॒णि । प॒शूना॑म् । प्र॒ति॒ । ए॒ति॒ । ल॑भ्य॒ते । यत् । श्म॑श्चु॒णः । तत् ।

3 TS 5.5.1.3

TS 5.5.1.3

Samhita Paata

पुरुषाणां रूपं यत् तूपरस्तदश्वानां यदन्यतोदन् तद्गवां यदव्या इव शफास्तदवीनां यदजस्तदजानां वायुर्वै पशूनां प्रियं धाम यद्वायव्यो भवत्येतमेवैनमभि संजानानाः पशव उप तिष्ठन्ते वायव्यः कार्या(3): प्राजापत्या(3) इत्याहु-र्यद्वायव्यं कुर्यात् प्राजापतेरियाद्यत् प्राजापत्यं कुर्याद्वायो - [ ]

Pada Paata

पुरुषाणाम् । रूपम् । यत् । तूपरः । तत् । अश्वानाम् । यत् । अन्यतोदन्नित्यन्यतः - दन् । तत् । गवाम् । यत् । अव्याः । इव । शफाः । तत् । अवीनाम् । यत् । अजः । तत् । अजानाम् । वायुः । वै । पशूनाम् । प्रियम् । धाम । यत् । वायव्यः । भवति । एतम् । एव । एनम् । अभीति । सज्जानाना इति सं - जानानाः । पशवः । उपेति । तिष्ठन्ते । वायव्यः । कार्या(3): । प्राजापत्या(3) इति प्राजा - पत्या(3): । इति । आहुः । यत् । वायव्यम् । कुर्यात् । प्राजापतेरिति प्राजा - पतेः । इयात् । यत् । प्राजापत्यमिति प्राजा - पत्यम् । कुर्यात् । वायोः ।

4 TS 5.5.1.4

TS 5.5.1.4

Samhita Paata

-रि॒याद्-यद्-वा॒यव्यः॑ प॒शुर्भ॑वति॒ तेन॑ वा॒योर्नै॑ति॒ यत् प्रा॑जाप॒त्यः पु॒रोडा॑शो भ॑वति॒ तेन॑ प्रा॒जाप॑ते॒र्नैति॑
यद् द्वा॒दश॑कपाल॒स्तेन॑ वै॒श्वान॒रा॒नै॒त्या॒ग्ना वै॒ष्ण॒वमे॑का॒दश॑-कपालं॒ निर्व॑पति॒ दीक्षि॑ष्यमाणोऽ॒ग्निः सर्वा॑
दे॒वता॑ विष्णु॑र्यज्ञो दे॒वता॑श्चै॒व य॒ज्ञं चाऽऽ* र॑भतेऽ॒ग्निर॑व॒मो दे॒वता॑नां॒ विष्णुः॑ प॒रमो॑ यदा॒ग्ना-वै॒ष्ण॒व-
मे॑का॒दश॑कपालं॒ निर्व॑पति॒ दे॒वता॑ - [ ]

Pada Paata

इ॒यात् । यत् । वा॒यव्यः॑ । प॒शुः । भ॑वति । तेन॑ । वा॒योः । न । ए॒ति । यत् । प्रा॑जाप॒त्य
इति॑ प्रा॒जा - प॒त्यः । पु॒रोडा॑शः । भ॑वति । तेन॑ । प्रा॒जाप॑ते॒रिति॑ प्रा॒जा - प॒तेः । न । ए॒ति । यत्
। द्वा॒दश॑कपाल॒ इति॑ द्वा॒दश॑ - क॒पालः॑ । तेन॑ । वै॒श्वान॒रात् । न । ए॒ति । आ॒ग्नावै॒ष्ण॒वमि॒त्या॒ग्ना
- वै॒ष्ण॒वम् । ए॒का॒दश॑कपाल॒मित्ये॒का॒दश॑- क॒पालम् । नि॒रिति॑ । व॒पति॑ । दी॒क्षि॑ष्यमाणः ।
अ॒ग्निः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । विष्णुः॑ । य॒ज्ञः । दे॒वताः॑ । च । ए॒व । य॒ज्ञम् । च ।
ए॒ति । र॑भते । अ॒ग्निः । अ॒वमः॑ । दे॒वता॑नाम् । विष्णुः॑ । प॒रमः॑ । यत् । आ॒ग्नावै॒ष्ण॒व-
मि॒त्या॒ग्ना - वै॒ष्ण॒वम् । ए॒का॒दश॑कपाल॒मित्ये॒का॒दश॑-क॒पालम् । निर्व॑पतीति॒ निः - व॑पति । दे॒वताः॑ ।

5 TS 5.5.1.5

TS 5.5.1.5

Samhita Paata

ए॒वोभ॑यतः॒ परि॑गृह्य॒ यज॑मानोऽ॒व रु॒न्धे पु॒रोडा॑शे॒न वै दे॒वा अ॒मुष्मिन्॑ लो॒क आ॑र्द्ध॒वन् च॒रुणा॑ऽस्मिन्.
यः का॒मये॑ताऽ॒मुष्मिन्॑ लो॒क ऋ॒द्ध्या॑मि॒ति स पु॒रोडा॑शं॒ कुर्वी॑ताऽ॒मुष्मिन्ने॒व लो॒क ऋ॒द्धोति॑ यदु॒ष्टाक॑-

पाल॒स्तेनाऽऽ*ग्रे॒यो यत् त्रि॑क॒पाल॒स्तेन॑ वैष्ण॒वः समृ॑द्धयै॒ यः का॒मये॑ता॒स्मिन् लो॒क ऋ॑द्भु॒यामि॒ति स
च॒रुं कु॑र्वीता॒ग्नेर्घृतं॑ वि॒ष्णोस्तण्डु॑ला-स्तस्मा॑ - [ ]

Pada Paata

ए॒व । उ॒भय॑तः । प॒रिगृ॑ह्येति॑ प॒रि-गृ॑ह्य । यज॑मानः । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । पु॒रोडा॑शेन । वै ।
दे॒वाः । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । आ॒द्रधु॑वन् । च॒रुणा॑ । अ॒स्मिन् । यः । का॒मये॑त । अ॒मुष्मि॑न्
। लो॒के । ऋ॑द्भु॒याम् । इति॑ । सः । पु॒रोडा॑शम् । कु॒र्वीत॑ । अ॒मुष्मि॑न् । ए॒व । लो॒के ।
ऋ॑द्भोति॑ । यत् । अ॒ष्टाक॑पाल॒ इत्य॑ष्टा - क॒पालः । तेन॑ । आ॒ग्नेयः॑ । यत् । त्रि॑क॒पाल॒ इति॑ त्रि -
क॒पालः । तेन॑ । वैष्ण॒वः । समृ॑द्धया॒ इति॑ सं - ऋ॑द्भु॒यै । यः । का॒मये॑त । अ॒स्मिन् । लो॒के ।
ऋ॑द्भु॒याम् । इति॑ । सः । च॒रुम् । कु॒र्वीत॑ । अ॒ग्नेः । घृ॒तम् । वि॒ष्णोः । तण्डु॑लाः । तस्मा॑त् ।

6 TS 5.5.1.6

TS 5.5.1.6

Samhita Paata

-च॒रुः का॒र्याऽस्मि॑न्ने॒व लो॒क ऋ॑द्भो॒त्यादि॒त्यो भ॑वती॒ यं वा अ॑दि॒तिर॒स्यामे॒व प्र॑ति॒ तिष्ठ॑त्यथो॒ अ॒-
स्या॑मे॒वाधि॑ य॒ज्ञं त॑नुते॒ यो वै सं॑व॒त्स्र॒मुख्य॒-म॑भृ॒त्वाऽग्निं॑ चि॒नुते॒ यथा॑ सा॒मि ग॑र्भोऽव॒पद्य॑ते ता॒दृगे॒व
तदा॑र्ति॒माच्छे॑द्-वै॒श्वान॑रं द्वा॒दश॑क॒पालं॑ पु॒रस्ता॒न्निर्व॑पेथ॒ संव॑त्स॒रो वा अ॒ग्निर्-वै॒श्वान॑रो यथा॑ संव॒त्स्र॒मा-
स्वा - [ ]

Pada Paata

च॒रुः । का॒र्यः । अ॒स्मिन् । ए॒व । लो॒के । ऋ॒द्धोति॑ । आ॒दित्यः॑ । भ॒वति॑ । इ॒यम् । वै ।
 अ॒दि॒तिः । अ॒स्याम् । ए॒व । प्र॒तीति॑ । ति॒ष्ठति॑ । अथो॒ इति॑ । अ॒स्याम् । ए॒व । अधी॑ति ।
 य॒ज्ञम् । त॒नुते॑ । यः । वै । स॒व॒त्स॒रमि॑ति सं - व॒त्स॒रम् । उ॒ख्यम् । अ॒भृत्वा । अ॒ग्निम् ।
 चि॒नुते॑ । यथा॑ । सा॒मि । गर्भः॑ । अ॒व॒पद्य॑त॒ इत्य॑व - प॒द्यते॑ । ता॒दृक् । ए॒व । तत् । आ॒र्तिम् ।
 । ए॒ति । ऋ॒च्छेत् । वै॒श्वान॒रम् । द्वा॒द॒श॒क॒पा॒लमि॑ति द्वा॒द॒श - क॒पा॒लम् । पु॒रस्ता॑त् । नि॒रिति॑
 । व॒पेत् । स॒व॒त्स॒र इति॑ सं - व॒त्स॒रः । वै । अ॒ग्निः । वै॒श्वान॒रः । यथा॑ । स॒व॒त्स॒रमि॑ति सं
 - व॒त्स॒रम् । आ॒प्त्वा ।

7 TS 5.5.1.7**TS 5.5.1.7****Samhita Paata**

का॒ल आ॒गते॑ वि॒जाय॑त ए॒वमे॒व स॒व॒त्स॒रमा॑प्त्वा का॒ल आ॒गते॑ऽग्निं चि॒नुते॑ नाऽऽ*र्ति॑मा॒च्छत्ये॑षा वा
 अ॒ग्नेः प्रि॒या त॒नूर्य॑द्-वै॒श्वान॒रः प्रि॒यामे॒वास्य॑ त॒नुव॑मव॒ रुन्धे॑ त्री॒ण्येतानि॑ ह॒वी॒र्षि॑ भवन्ति॒ त्रयं॑ इ॒मे
 लो॒का ए॒षां लो॒काना॑ऽ॒ रोहा॑य ॥

Pada Paata

का॒ले । आ॒ग॒त॒ इत्या॑ - ग॒ते । वि॒जाय॑त॒ इति॑ वि - जाय॑ते । ए॒वम् । ए॒व । स॒व॒त्स॒रमि॑ति सं
 - व॒त्स॒रम् । आ॒प्त्वा । का॒ले । आ॒ग॒त॒ इत्या॑ - ग॒ते । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ । न । आ॒र्तिम् ।

एति । ऋच्छति । एषा । वै । अग्नेः । प्रिया । तनूः । यत् । वैश्वानरः । प्रियाम् । एव
 । अस्य । तनुवम् । अवेति । रुन्धे । त्रीणि । एतानि । हवीं षि । भवन्ति । त्रयः ।
 इमे । लोकाः । एषाम् । लोकानाम् । रोहाय ॥

8 TS 5.5.2.1

TS 5.5.2.1

Samhita Paata

प्रजापतिः प्रजाः सृष्ट्वा प्रेणाऽनु प्राविशत् ताभ्यः पुनः संभवितुं नाशक्रोत् सौऽब्रवीद्वद्विथ स यो
 मेतः पुनः संचिनवदिति तं देवाः समचिन्वन् ततो वै त आर्द्ध्वन् यथ समचिन्वन् तच्चित्यस्य
 चित्यत्वं य एवं विद्वानग्निं चिनुत ऋद्धोत्येव कस्मै कमग्निश्चीयत् इत्याहुर्गवा - [ ]

Pada Paata

प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजा इति प्र - जाः । सृष्ट्वा । प्रेणा । अनु । प्रेति । अविशत् ।
 ताभ्यः । पुनः । संभवितुमिति सं - भवितुम् । न । अशक्रोत् । सः । अब्रवीत् । ऋद्वत् ।
 इत् । सः । यः । मा । इतः । पुनः । संचिनवदिति सं - चिनवत् । इति । तम् । देवाः
 । समिति । अचिन्वन् । ततः । वै । ते । आर्द्ध्वन् । यत् । समचिन्वन्निति सं - अचिन्वन्
 । तत् । चित्यस्य । चित्यत्वमिति चित्य - त्वम् । यः । एवम् । विद्वान् । अग्निम् । चिनुते
 । ऋद्धोति । एव । कस्मै । कम् । अग्निः । चीयते । इति । आहुः । अग्नवानित्यग्नि - वान् ।

9 TS 5.5.2.2

TS 5.5.2.2

Samhita Paata

-न॒सा॒नीति॑ वा अ॒ग्निश्ची॑यते ऽग्नि॒वाने॒व भ॑वति॒ कस्मै॑ क॒म॒ग्निश्ची॑यत॒ इत्या॑हुर्दे॒वा मा॑ वेद॒न्निति॑ वा अ॒ग्निश्ची॑यते वि॒दुरे॑नं दे॒वाः कस्मै॑ क॒म॒ग्निश्ची॑यत॒ इत्या॑हुर्गृ॒ह्यसा॒नीति॑ वा अ॒ग्निश्ची॑यते गृ॒ह्ये॒व भ॑वति॒ कस्मै॑ क॒म॒ग्निश्ची॑यत॒ इत्या॑हुः प॒शुमा॑न॒सा॒नीति॑ वा अ॒ग्नि - [ ]

Pada Paata

अ॒सा॒नि । इति॑ । वै । अ॒ग्निः । ची॒यते॑ । अ॒ग्नि॒वा॒नित्य॑ग्नि - वा॒न् । ए॒व । भ॒वति॑ । कस्मै॑
 । क॒म् । अ॒ग्निः । ची॒यते॑ । इति॑ । आ॒हुः । दे॒वाः । मा॒ । वेद॑न् । इति॑ । वै । अ॒ग्निः
 । ची॒यते॑ । वि॒दुः । ए॒नम् । दे॒वाः । कस्मै॑ । क॒म् । अ॒ग्निः । ची॒यते॑ । इति॑ । आ॒हुः ।
 गृ॒ही । अ॒सा॒नि । इति॑ । वै । अ॒ग्निः । ची॒यते॑ । गृ॒ही । ए॒व । भ॒वति॑ । कस्मै॑ । क॒म्
 । अ॒ग्निः । ची॒यते॑ । इति॑ । आ॒हुः । प॒शुमा॑निति॑ प॒शु - मा॒न् । अ॒सा॒नि । इति॑ । वै । अ॒ग्निः ।

10 TS 5.5.2.3

TS 5.5.2.3

Samhita Paata

-श्चीयते पशुमानेव भवति कस्मै कमग्निश्चीयत इत्याहुः सप्त मा पुरुषा उप जीवानिति वा अग्निश्चीयते
त्रयः प्राञ्चस्त्रयः प्रत्यञ्च आत्मा सप्तम एतावन्त एवैनमुष्मिन् लोक उप जीवन्ति प्रजापतिरग्निम-
चिकीषत् तं पृथिव्यब्रवीन्न मय्यग्निं चेष्ट्यसेति मा धक्ष्यति सा त्वातिदुह्यमाना वि धविष्ये - [ ]

Pada Paata

चीयते । पशुमानिति पशु - मान् । एव । भवति । कस्मै । कम् । अग्निः । चीयते । इति
। आहुः । सप्त । मा । पुरुषाः । उपेति । जीवान् । इति । वै । अग्निः । चीयते । त्रयः
। प्राञ्चः । त्रयः । प्रत्यञ्चः । आत्मा । सप्तमः । एतावन्तः । एव । एनम् । अमुष्मिन्
। लोके । उपेति । जीवन्ति । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । अग्निम् । अचिकीषत् । तम् ।
पृथिवी । अब्रवीत् । न । मयि । अग्निम् । चेष्ट्यसे । अतीति । मा । धक्ष्यति । सा ।
त्वा । अतिदुह्यमानेत्यति - दुह्यमाना । वीति । धविष्ये ।

11 TS 5.5.2.4

TS 5.5.2.4

Samhita Paata

स पापीयान् भविष्यसीति सौऽब्रवीत् तथा वा अहं करिष्यामि यथा त्वा नातिधक्ष्यतीति स
इमामभ्यमृशत् प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतयाऽङ्गिरस्वद् ध्रुवा सीदेतीमामेवेष्टकां कृत्वोपा-
धत्ता-नतिदाहाय यत् प्रत्यग्निं चिन्वीत् तदग्निं मृशेत् प्रजापतिस्त्वा सादयतु तया देवतयाऽङ्गिरस्वद्
ध्रुवा सीदे - [ ]

Pada Paata

सः । पापी॑यान् । भ॒वि॒ष्य॒सि । इति॑ । सः । अ॒ब्रवी॑त् । तथै॑ । वै । अ॒हम् । क॒रि॒ष्या॒मि ।
 । यथै॑ । त्वा । न । अ॒ति॒धृ॒क्ष्यतीत्य॑ति-धृ॒क्ष्यति॑ । इति॑ । सः । इ॒माम् । अ॒भीति॑ ।
 अ॒मृश॑त् । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा-प॒तिः । त्वा । सा॒द॒य॒त् । तयै॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गिर॑स्वत् ।
 ध्रु॒वा । सी॒द । इति॑ । इ॒माम् । ए॒व । इष्टे॑काम् । कृ॒त्वा । उपेति॑ । अ॒ध॒त्त । अन॑ति-
 दाहा॒येत्यन॑ति - दा॒हाय॑ । यत् । प्रतीति॑ । अ॒ग्निम् । चि॒न्वी॒त् । तत् । अ॒भीति॑ । मृ॒शेत् ।
 । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा-प॒तिः । त्वा । सा॒द॒य॒त् । तयै॑ । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गिर॑स्वत् । ध्रु॒वा । सी॒द ।

12 TS 5.5.2.5**TS 5.5.2.5****Samhita Paata**

-ती॒मामे॒वेष्ट॑कां कृ॒त्वोप॑ धृ॒त्तेऽन॑तिदाहाय प्र॒जाप॑तिरकामयत् प्र॒जाये॑येति स ए॒तमु॒ख्यंम॑पश्यत् त॒सँ-
 व॒त्स॒रम॑बिभृ॒स्ततो॑ वै स प्राजायत् तस्मै॑त्वं सँव॒त्स॒रं भा॒र्यः प्रै॒व जा॑यते तँव॒सँवोऽब्रु॑वन् प्र त्वम॑जनिष्ठा
 व॒यं प्र॒जायाम॑हा इति॑ तँव॒सु॑भ्यः प्राय॑च्छत् तं त्री॒ण्यहो॑न्यबिभृ॒स्तेन॑ - [ ]

Pada Paata

इति॑ । इ॒माम् । ए॒व । इष्टे॑काम् । कृ॒त्वा । उपेति॑ । धृ॒त्ते । अन॑तिदाहा॒येत्यन॑ति - दा॒हाय॑ ।
 प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा - प॒तिः । अ॒काम॑यत् । प्रेति॑ । जा॒येय॑ । इति॑ । सः । ए॒तम् । उ॒ख्यंम् ।
 । अ॒प॒श्यत् । तम् । सँव॒त्स॒रमिति॑ सं - व॒त्स॒रम् । अ॒बि॒भृः । ततः॑ । वै । सः । प्रेति॑ ।

अजाय॑त । तस्मा॑त् । सँव॒थ्स॒रमि॑ति सं-व॒थ्स॒रम् । भा॒र्यः । प्रेति॑ । ए॒व । जा॒य॒ते । तम् ।
 वस॑वः । अ॒ब्रुव॑न् । प्रेति॑ । त्वम् । अ॒ज॒नि॒ष्ठाः । व॒यम् । प्रेति॑ । जा॒या॒म॒है । इति॑ । तम् ।
 वसु॑भ्य इति॑ वसु॑ - भ्यः । प्रेति॑ । अ॒य॒च्छ॑त् । तम् । त्रीणि॑ । अहा॑नि । अ॒बि॒भ॒रुः । तेन॑ ।

13 TS 5.5.2.6

TS 5.5.2.6

Samhita Paata

त्रीणि॑ च श॒तान्य॑सृजन्त॒ त्रय॑स्त्रिंश॒तं च॒ तस्मा॑त् त्र्य॒हं भा॒र्यः प्रै॒व जा॑यते॒ तान् रु॒द्रा अ॑ब्रुवन् प्र
 यू॒यम॑जनि॒द्वँ व॒यं प्रजा॑यामहा॒ इति॑ त॒ रु॒द्रेभ्यः॒ प्राय॑च्छन् त॒ षड॑हान्य॒बिभ॑रुस्तेन॒ त्रीणि॑ च श॒तान्य॑-
 सृजन्त॒ त्रय॑स्त्रिंश॒तं च॒ तस्मा॑त् षड॒हं भा॒र्यः प्रै॒व जा॑यते॒ ताना॑दित्या अ॑ब्रुवन् प्र यू॒यम॑जनि॒द्वँ व॒यं - [ ]

Pada Paata

त्रीणि॑ । च॒ । श॒ताति॑ । अ॒सृज॑न्त । त्रय॑स्त्रिंश॒तमि॑ति त्रयः- त्रिंश॒तम् । च॒ । तस्मा॑त् ।
 त्र्य॒हमि॑ति त्रि - अ॒हम् । भा॒र्यः । प्रेति॑ । ए॒व । जा॒य॒ते । तान् । रु॒द्राः । अ॒ब्रुव॑न् । प्रेति॑
 । यू॒यम् । अ॒ज॒नि॒द्वम् । व॒यम् । प्रेति॑ । जा॒या॒म॒है । इति॑ । तम् । रु॒द्रेभ्यः॒ । प्रेति॑ ।
 अ॒य॒च्छ॑त् । तम् । षट् । अहा॑नि । अ॒बि॒भ॒रुः । तेन॑ । त्रीणि॑ । च॒ । श॒तानि॑ । अ॒सृज॑न्त
 । त्रय॑स्त्रिंश॒तमि॑ति त्रयः - त्रिंश॒तम् । च॒ । तस्मा॑त् । षड॒हमि॑ति षट् - अ॒हम् । भा॒र्यः
 । प्रेति॑ । ए॒व । जा॒य॒ते । तान् । आ॒दि॒त्याः । अ॒ब्रुव॑न् । प्रेति॑ । यू॒यम् । अ॒ज॒नि॒द्वम् । व॒यम् ।

14 TS 5.5.2.7

TS 5.5.2.7

Samhita Paata

प्र जायामहा इति तमादित्येभ्यः प्रायच्छन् तं द्वादशाहान्यबिभर्षुस्तेन त्रीणि च शतान्यसृजन्त
त्रयस्त्रिंशत् च तस्माद् द्वादशाहं भार्यः प्रैव जायते तेन वै ते सहस्रमसृजन्तोऽस्वाः सहस्रतमीं य
एवमुख्यं साहस्रं वेदु प्र सहस्रं पशूनाप्नोति ॥

Pada Paata

प्रेतिं । जायामहै । इति । तम् । आदित्येभ्यः । प्रेतिं । अयच्छन् । तम् । द्वादश । अहानि
। अबिभर्षुः । तेन । त्रीणि । च । शतानि । असृजन्त । त्रयस्त्रिंशत्तमिति त्रयः - त्रिंशत्तम्
। च । तस्मात् । द्वादशाहमिति द्वादश - अहम् । भार्यः । प्रेतिं । एव । जायते । तेन ।
वै । ते । सहस्रम् । असृजन्त । उखाम् । सहस्रतमीमिति सहस्र - तमीम् । यः । एवम् ।
उख्यम् । साहस्रम् । वेदु । प्रेतिं । सहस्रम् । पशून् । आप्नोति ॥

15 TS 5.5.3.1

TS 5.5.3.1

Samhita Paata

यजुषा वा एषा क्रियते यजुषा पच्यते यजुषा वि मुच्यते यदुखा सा वा एषैतरहिं यातयाम्नी सा

न पुनः प्रयुज्येत्याहु॑रग्रे यु॒क्ष्वा हि ये तव॑ यु॒क्ष्वा हि दे॒व॒हू॒त॒मा॑ इत्यु॒खायां॑ जु॒होति॑ तेनै॒वैनां॑ पुनः
प्रयु॑ङ्क्ते तेनाया॑तयाम्नी॒ यो वा अ॒ग्नि॒योग॑ आग॑ते यु॒नक्ति॑ यु॒ङ्क्ते यु॑ञ्जानेष्वग्रे - [ ]

Pada Paata

यजु॑षा । वै । ए॒षा । क्रि॒यते॑ । यजु॑षा । प॒च्यते॑ । यजु॑षा । वी॒तिं । मु॒च्यते॑ । यत् । उ॒खा
। सा । वै । ए॒षा । ए॒तर॒हिं । या॒तया॑म्रीति॑ या॒त - या॑म्री । सा । न । पुनः॑ । प्र॒युज्ये॑ति॒ प्र
- यु॒ज्या॑ । इति॑ । आ॒हुः । अ॒ग्रे । यु॒क्ष्व । हि । ये । तव॑ । यु॒क्ष्व । हि । दे॒व॒हू॒त॒मा॑नि॒तिं
दे॒व - हू॒त॒मा॑न् । इति॑ । उ॒खाया॑म् । जु॒होति॑ । तेन॑ । ए॒व । ए॒ना॑म् । पुनः॑ । प्रेति॑ । यु॒ङ्क्ते
। तेन॑ । अया॑तया॒म्रीत्यया॑त - या॒म्री । यः । वै । अ॒ग्नि॒म् । योगे॑ । आग॑त॒ इत्या - ग॒ते ।
यु॒नक्ति॑ । यु॒ङ्क्ते । यु॑ञ्जानेषु॑ । अ॒ग्रे ।

16 TS 5.5.3.2

TS 5.5.3.2

Samhita Paata

यु॒क्ष्वा हि ये तव॑ यु॒क्ष्वा हि दे॒व॒हू॒त॒मा॑ इत्या॑हैष वा अ॒ग्रेयो॑ग॒स्तेनै॒वैनं॑ यु॒नक्ति॑ यु॒ङ्क्ते यु॑ञ्जानेषु॑ ब्रह्म॒
वा॒दिनो॑ वदन्ति॑ न्य॒ङ्कु॒ग्निश्चे॑त॒व्या(३) उ॑त्ताना(३) इति॑ वय॑सां॒ वा ए॒ष प्र॑तिमया॑ चीयते॑ यद॒ग्निर्य॑न्य॒ञ्चं
चिनु॑यात् पृ॒ष्टित॑ ए॒न॒माहु॑तय ऋ॒च्छेयु॑र्यदु॒त्तानं॑ न पति॑तुः शक्रु॒याद॑सु॒वर्ग्योऽस्य॑ स्यात् प्रा॒चीन॑मुत्तानं॑
- [ ]

Pada Paata

युक्ष्व । हि । ये । तव । युक्ष्व । हि । देव॒हूत॑मा॒निति॑ देव - हूत॑मान् । इति॑ । आ॒ह । ए॒षः । वै । अ॒ग्नेः । यो॒गः । तेन॑ । ए॒व । ए॒नम् । यु॒नक्ति॑ । यु॒क्ते । यु॒ञ्जाने॑षु । ब्र॒ह्मवा॒दिन॑ इति॑ ब्रह्म - वा॒दिनः॑ । व॒दन्ति॑ । न्य॒ङ् । अ॒ग्निः । चे॒त॒व्या(३)ः । उ॒त्ता॒ना(३) इत्यु॑त् - ता॒ना(३)ः । इति॑ । वय॑साम् । वै । ए॒षः । प्र॒ति॒मयेति॑ प्रति - मया॑ । ची॒यते॑ । यत् । अ॒ग्निः । यत् । न्य॑ञ्चम् । चि॒नुयात् । पृ॒ष्टिः । ए॒नम् । आ॒हु॒तय॑ इत्या - हु॒तयः॑ । ऋ॒च्छेयुः॑ । यत् । उ॒त्ता॒नमित्यु॑त्-ता॒नम् । न । प॒ति॒तुम् । श॒क्रुयात् । अ॒सु॒वर्ग्य॑ इत्य॒सुवः-ग्यः॑ । अ॒स्य । स्या॒त् । प्रा॒चीन॑म् । उ॒त्ता॒नमित्यु॑त्-ता॒नम् ।

17 TS 5.5.3.3**TS 5.5.3.3****Samhita Paata**

पु॒रुष॑शी॒रुष॑मु॒प॑ दधाति मुख॒त ए॒वैन॒माहु॑तय ऋ॒च्छन्ति॑ नो॒त्ता॒नं चि॑नुते सु॒वर्ग्यो॑ऽस्य भवति सौ॒र्या जु॑होति चक्षु॒रेवा॑स्मिन् प्रति॑ दधाति द्विजु॑होति द्वे हि चक्षु॑षी॒ समा॒न्या जु॑होति समा॒नः॑ हि चक्षुः॑ समृ॒द्धयै॑ दे॒वासुराः॑ सँय॑त्ता आसन् ते वा॒मं व॒सु सं न्य॑दधत् तद्दे॒वा वा॑म॒भृता॑ऽवृ॒ज्जत् तद्वा॑म॒भृतो॑ वा॒मभृ॑त्वं यद्वा॑म॒भृतं॑ ( ) मु॒प॒दधा॑ति वा॒ममे॒व तया॑ व॒सु यज॑मानो भ्रातृ॒व्यस्य॑ वृ॒द्धे हि॒र॒ण्यमू॒र्द्धी भव॑ति ज्योति॒र्वै हि॒र॒ण्यं ज्योति॑र्वा॒मं ज्योति॑षै॒वास्य॑ ज्योति॑र्वा॒मं वृ॒द्धे द्वि॒यजु॑र्भवति प्रति॑ष्ठित्यै ॥

Pada Paata

पुरुषशीरुषमिति पुरुष-शीरुषम् । उपेति । दधाति । मुखतः । एव । एनम् । आहुतय इत्या
 - हुतयः । ऋच्छन्ति । न । उत्तानमित्युत्- तानम् । चिनुते । सुवर्ग्य इति सुवः - ग्यः ।
 अस्य । भवति । सौर्या । जुहोति । चक्षुः । एव । अस्मिन् । प्रतीति । दधाति । द्विः ।
 जुहोति । द्वे इति । हि । चक्षुषी इति । समान्या । जुहोति । समानम् । हि । चक्षुः ।
 समृद्ध्या इति सं - ऋद्ध्यै । देवासुरा इति देव - असुराः । संयत्ता इति सं - यत्ताः । आसन्
 । ते । वामम् । वसु । सम् । नीति । अदधत् । तत् । देवाः । वामभृतेति वाम - भृतां
 । अवृञ्जत् । तत् । वामभृत् इति वाम - भृतः । वामभृत्वमिति वामभृत् - त्वम् । यत् ।
 वामभृतमिति वाम - भृतम् ( ) । उपदधातीत्युप - दधाति । वामम् । एव । तया । वसु ।
 यजमानः । भ्रातृव्यस्य । वृद्धे । हिरण्यमूद्धीति हिरण्य - मूद्धी । भवति । ज्योतिः । वै
 । हिरण्यम् । ज्योतिः । वामम् । ज्योतिषा । एव । अस्य । ज्योतिः । वामम् । वृद्धे ।
 द्वियजुरिति द्वि-यजुः । भवति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति-स्थित्यै ॥

18 TS 5.5.4.1

TS 5.5.4.1

Samhita Paata

आपो वरुणस्य पत्न्य आसन् ता अग्निरभ्यङ्ग्यायत् ताः समभवत् तस्य रेतः पराऽपत्तत् तदियम-
 भवद्यद् द्वितीयं पुराऽपत्तत् तदुसार्वभवदियं वै विराडसौ स्वराड् यद्-विराजावुपदधातीमे एवोप धत्ते
 यद्वा असौ रेतः सिञ्चति तदस्यां प्रति तिष्ठति तत् प्र जायते ता ओषधयो - [ ]

Pada Paata

आपः । वरुणस्य । पत्नयः । आसुन् । ताः । अग्निः । अभीति । अद्भ्यायत् । ताः । समिति । अभवत् । तस्य । रेतः । परेति । अपतत् । तत् । इयम् । अभवत् । यत् । द्वितीयम् । पुरापतदिति परा - अपतत् । तत् । असौ । अभवत् । इयम् । वै । विराडिति वि - राट् । असौ । स्वराडिति स्व - राट् । यत् । विराजाविति वि - राजौ । उपदधातीत्युप-दधाति । इमे इति । एव । उपेति । धृते । यत् । वै । असौ । रेतः । सिञ्चति । तत् । अस्याम् । प्रतीति । तिष्ठति । तत् । प्रेति । जायते । ताः । ओषधयः ।

19 TS 5.5.4.2

TS 5.5.4.2

Samhita Paata

वीरुधो भवन्ति ता अग्निरिति य एवं वेद प्रैव जायतेऽन्नादो भवति यो रेतस्वी स्यात् प्रथमायां तस्य चित्यामुभे उप दद्भ्यादिमे एवास्मै समीची रेतः सिञ्चतो यः सिक्तेरेताः स्यात् प्रथमायां तस्य चित्यामन्यामुप दद्भ्यादुत्तमायामन्याः रेत एवास्यं सिक्तेमाभ्यामुभयतः परि गृह्णाति सँवत्सरं न क - [ ]

Pada Paata

वीरुधः । भवन्ति । ताः । अग्निः । अति । यः । एवम् । वेद । प्रेति । एव । जायते । अन्नाद इत्यन्त्र - अदः । भवति । यः । रेतस्वी । स्यात् । प्रथमायाम् । तस्य । चित्याम् । उभे इति । उपेति । दद्भ्यात् । इमे इति । एव । अस्मै । समीची इति । रेतः । सिञ्चतः । यः । सिक्तेरेता इति सिक्त - रेताः । स्यात् । प्रथमायाम् । तस्य । चित्याम् ।

अ॒न्याम् । उ॒पेति॑ । दु॒द्व्यात् । उ॒त्त॒माया॑मित्यु॒त्-त॒माया॑म् । अ॒न्याम् । रे॒तः । ए॒व । अ॒स्य॒ ।
सि॒क्तम् । आ॒भ्याम् । उ॒भ॒यतः॑ । प॒रीति॑ । गृ॒ह्णाति॑ । सँ॒व॒त्स॒रमि॑ति सं - व॒त्स॒रम् । न । कम् ।

20 TS 5.5.4.3

TS 5.5.4.3

Samhita Paata

ञ्चन प्र॒त्यव॑रोहे॒न्न ही॑मे कञ्चन प्र॒त्यव॑रोह॒तस्त॑दे॒नयो॑व्र॒तं यो॑ वा अप॑ शी॒र्षाण॑म॒ग्निं चि॑नु॒तेऽप॑-
शी॒र्षाऽमु॑ष्मिन् लो॒के भ॑वति॒ यः स॑शी॒र्षाणं॑ चि॒नुते॑ स॒शीर्षा॑ ऽमु॒ष्मिन् लो॒के भ॑वति॒ चित्ति॑
जुहो॑मि॒ मन॑सा घृ॒तेन॑ यथा॑ दे॒वा इ॒हाऽऽ*ग॑मन् वी॒तिहो॑त्रा ऋ॒तावृ॑धः॒ समु॑द्रस्य॒ व॒युन॑स्य॒ प॒त्मन्
जुहो॑मि॒ विश्व॑क॒र्मणे॑ विश्वाऽहाऽम॒र्त्यः॑ ह॒विरि॑ति॒ स्वय॑मातृ॒णामु॑प॒धाय॑ जुहोत्ये - [ ]

Pada Paata

च॒न । प्र॒त्यव॑रोहे॒दिति॑ प्रति - अ॒व॑रोहेत् । न । हि । इ॒मे इति॑ । कम् । च॒न । प्र॒त्यव॑रोह॒त
इति॑ प्रति - अ॒व॑रोह॒तः । तत् । ए॒न॒योः । व्र॒तम् । यः । वै । अ॒प॑शी॒र्षाण॑मित्य॒पं -
शी॒र्षाण॑म् । अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ । अ॒प॑शी॒र्षेत्य॒पं - शी॒र्षा । अ॒मु॒ष्मिन् । लो॒के । भ॑वति॒
। यः । स॑शी॒र्षाण॑मि॒ति स - शी॒र्षाण॑म् । चि॒नुते॑ । स॒शीर्षा॑ षेति॒ स - शी॒र्षा । अ॒मु॒ष्मिन्
। लो॒के । भ॑वति॒ । चित्ति॑म् । जुहो॑मि॒ । मन॑सा । घृ॒तेन॑ । यथा॑ । दे॒वाः । इ॒ह ।
आ॒ग॒म॒न्त्रित्या॑ - ग॒म॒न् । वी॒तिहो॑त्रा इति॑ वी॒ति - हो॒त्राः । ऋ॒तावृ॑ध इत्यु॒त् - वृ॑धः । स॒मु॒द्रस्य॑
। व॒युन॑स्य । प॒त्मन् । जुहो॑मि॒ । विश्व॑क॒र्मण॑ इति॑ विश्व - क॒र्मणे॑ । विश्वा॑ । अ॒हो॑ । अ॒म॑-

त्यम् । हविः । इति । स्वयमातृणामिति स्वयं - आतृणाम् । उपधायेत्युप - धायं । जुहोति ।

21 TS 5.5.4.4

TS 5.5.4.4

Samhita Paata

तद्वा अग्नेः शिरः सशीर्षाणमेवाग्निं चिनुते सशीर्षाऽमुष्मिन् लोके भवति य एवं वेद सुवर्गाय वा एष लोकाय चीयते यदग्निस्तस्य यदयथापूर्वं क्रियते ऽसुवर्ग्यमस्य तथ सुवर्ग्यो ऽग्निश्चितिमुपधायाभि मृशेच्चित्तिमचित्तिं चिनवद्वि विद्वान् पृष्ठेवं वीता वृजिना च मर्तान् राये च नः स्वपत्याय ( ) देव दितिं च रास्वा-दितिमुरुष्येति यथापूर्वमेवैनामुप धत्ते प्राञ्चमेनं चिनुते सुवर्ग्योऽस्य भवति ॥

Pada Paata

एतत् । वै । अग्नेः । शिरः । सशीर्षाणमिति स - शीर्षाणम् । एव । अग्निम् । चिनुते । सशीर्षेति स - शीर्षा । अमुष्मिन् । लोके । भवति । यः । एवम् । वेद । सुवर्गायेति सुवः - गायं । वै । एषः । लोकाय । चीयते । यत् । अग्निः । तस्य । यत् । अयथापूर्वमित्ययथा - पूर्वम् । क्रियते । असुवर्ग्यमित्यसुवः-ग्यम् । अस्य । तत् । सुवर्ग्य इति सुवः - ग्यः । अग्निः । चित्तिम् । उपधायेत्युप - धायं । अभीतिं । मृशेत् । चित्तिम् । अचित्तिम् । चिनवत् । वीतिं । विद्वान् । पृष्ठा । इव । वीता । वृजिना । च । मर्तान् । राये । च । नः । स्वपत्यायेति सु - अपत्यायं ( ) । देव । दितिम् । च । रास्व । अदितिम् । उरुष्य । इति । यथापूर्वमिति यथा - पूर्वम् । एव । एनाम् । उपेति । धत्ते । प्राञ्चम् । एनम् । चिनुते ।

सुवर्ग्य॑ इति॑ सुवः - ग्यः । अस्य॑ । भवति॑ ॥

22 TS 5.5.5.1

TS 5.5.5.1

Samhita Paata

विश्वकर्मा॑ दिशां पतिः॑ स नः॑ पशून् पातु॑ सोऽस्मान् पातु॑ तस्मै॑ नमः॑ प्रजाप॑ती रुद्रो वरु॑णो ऽग्निर्दिशां॑
पतिः॑ स नः॑ पशून् पातु॑ सोऽस्मान् पातु॑ तस्मै॑ नमः॑ एता॑ वै देवता॑ एतेषां॑ पशूना-मधिप॑तय-स्ताभ्यो॑
वा एष॑ आ वृश्च॑यते यः पशु॑शीरू॒षाण्युप॑ दधाति॑ हिरण्येष्ट॑का उप॑ दधात्ये॒ताभ्य॑ एव देवता॑भ्यो॑
नमः॑स्करोति॑ ब्रह्मवा॒दिनो॑ - [ ]

Pada Paata

विश्वकर्मेति॑ विश्व - कर्मा॑ । दिशाम् । पतिः॑ । सः । नः॑ । पशून् । पातु॑ । सः । अस्मान्
। पातु॑ । तस्मै॑ । नमः॑ । प्रजापतिरिति॑ प्रजा - पतिः॑ । रुद्रः॑ । वरुणः॑ । अग्निः॑ । दिशाम्
। पतिः॑ । सः । नः॑ । पशून् । पातु॑ । सः । अस्मान् । पातु॑ । तस्मै॑ । नमः॑ । एताः॑
। वै । देवताः॑ । एतेषाम्॑ । पशूनाम् । अधिपतय॑ इत्यधि - पतयः॑ । ताभ्यः॑ । वै । एषः॑
। एति॑ । वृश्चयते॑ । यः । पशुशीरू॒षाणीति॑ पशु - शीरू॒षाणि॑ । उपदधातीत्युप॑ - दधाति॑ ।
हिरण्येष्टका॑ इति॑ हिरण्य - इष्टकाः॑ । उपेति॑ । दधाति॑ । एताभ्यः॑ । एव । देवताभ्यः॑ । नमः॑
। करोति॑ । ब्रह्मवादिन॑ इति॑ ब्रह्म - वादिनः॑ ।

23 TS 5.5.5.2

TS 5.5.5.2

Samhita Paata

वदन्त्यग्नौ ग्राम्यान् पशून् प्र दधाति शुचाऽऽरण्यानर्पयति किं तत् उच्छिष्टीति यद्विरण्येष्टका
उपदधात्यमृतं वै हिरण्यममृतेनैव ग्राम्येभ्यः पशुभ्यो भेषजं करोति नैनान् हिनस्ति प्राणो वै प्रथमा
स्वयमातृणा व्यानो द्वितीयाऽपानस्तृतीयाऽनु प्राऽऽन्यात् प्रथमाऽ स्वयमातृणामुपधाय प्राणेनैव
प्राणऽ समर्द्धयति व्यन्याद् - [ ]

Pada Paata

वदन्ति । अग्नौ । ग्राम्यान् । पशून् । प्रेति । दधाति । शुचा । आरण्यान् । अर्पयति ।
किम् । ततः । उदिति । शिष्टीति । इति । यत् । हिरण्येष्टका इति हिरण्य - इष्टकाः ।
उपदधातीत्युप-दधाति । अमृतम् । वै । हिरण्यम् । अमृतेन । एव । ग्राम्येभ्यः । पशुभ्य
इति पशु - भ्यः । भेषजम् । करोति । न । एनान् । हिनस्ति । प्राण इति प्र - अनः ।
वै । प्रथमा । स्वयमातृणेत्येति स्वयं - आतृणा । व्यान इति वि - अनः । द्वितीया । अपान
इत्यप-अनः । तृतीया । अनु । प्रेति । अन्यात् । प्रथमाम् । स्वयमातृणामिति स्वयं -
आतृणाम् । उपधायेत्युप - धाय । प्राणेनेति प्र - अनेन । एव । प्राणमिति प्र - अनम् ।
समिति । अर्द्धयति । वीति । अन्यात् ।

24 TS 5.5.5.3

TS 5.5.5.3

Samhita Paata

द्वितीयांमुपधायां व्यानेनैव व्यानः समर्द्धयत्यपान् यातृतीयांमुपधायां-पानेनैवापानः समर्द्धयत्यथो प्रा-
णैरेवैनः समिन्धे भूर्भुवः सुवरिति स्वयमातृण्णा उप दधातीमे वै लोकाः स्वयमातृण्णा एताभिः
खलुवै व्याहृतीभिः प्रजापतिः प्रा*ऽजायत यदेताभिर्व्याहृतीभिः स्वयमातृण्णा उपदधातीमानेव लो-
कानुपधायैषु - [ ]

Pada Paata

द्वितीयांम् । उपधायेत्युप - धाय । व्यानेनेति वि - अनेन । एव । व्यानमिति वि - अनम् ।
समिति । अर्द्धयति । अपेति । अन्यात् । तृतीयांम् । उपधायेत्युप - धाय । अपानेनेत्यप -
अनेन । एव । अपानमित्यप - अनम् । समिति । अर्द्धयति । अथो इति । प्राणैरिति प्र -
अनैः । एव । एनम् । समिति । इन्धे । भूः । भुवः । सुवः । इति । स्वयमातृण्णा इति
स्वयं-आतृण्णाः । उपेति । दधाति । इमे । वै । लोकाः । स्वयमातृण्णा इति स्वयं-आतृण्णाः
। एताभिः । खलु । वै । व्याहृतीभिरिति व्याहृति - भिः । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रेति
। अजायत । यत् । एताभिः । व्याहृतीभिरिति व्याहृति - भिः । स्वयमातृण्णा इति स्वयं -
आतृण्णाः । उपदधातीत्युप - दधाति । इमान् । एव । लोकान् । उपधायेत्युप - धाय । एषु ।

25 TS 5.5.5.4

TS 5.5.5.4

Samhita Paata

लोकेष्वधि प्रजायते प्राणाय व्यानायापानाय वाचे त्वा चक्षुषे त्वा तया देवतयाऽङ्गिरस्वद् ध्रुवा
सीद्वाग्निना वै देवाः सुवर्गं लोकमजिगाऽसन् तेन पतितुं नाशक्नुवन् त एताश्चतस्रः स्वयमातृणा
अपश्यन् ता दिक्षूपदधत् तेन सर्वतश्चक्षुषा सुवर्गं लोकमायन् यच्चतस्रः स्वयमातृणा दिक्षूपदधाति
सर्वतश्चक्षुषैव तदग्निना यजमानः ( ) सुवर्गं लोकमेति ॥

Pada Paata

लोकेषु । अधि । प्रेति । जायते । प्राणायेति प्र - अनाय । व्यानायेति वि - अनाय ।
अपानायेत्यप - अनाय । वाचे । त्वा । चक्षुषे । त्वा । तया । देवतया । अङ्गिरस्वत् ।
ध्रुवा । सीद् । अग्निना । वै । देवाः । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम् । अजिगाऽ-
सन् । तेन । पतितुम् । न । अशक्नुवन् । ते । एताः । चतस्रः । स्वयमातृणा इति
स्वयं - अतृणाः । अपश्यन् । ताः । दिक्षु । उपेति । अदधत् । तेन । सर्वतश्चक्षुषेति
सर्वतः - चक्षुषा । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम् । आयन् । यत् । चतस्रः । स्वय-
मातृणा इति स्वयं - अतृणाः । दिक्षु । उपदधातीत्युप - दधाति । सर्वतश्चक्षुषेति सर्वतः
- चक्षुषा । एव । तत् । अग्निना । यजमानः ( ) । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम् । एति ॥

26 TS 5.5.6.1

TS 5.5.6.1

Samhita Paata

अग्र आ याहि वीतय इत्याहा-ह्वैवैन-मग्निं दूतं वृणीमह इत्याह हूत्वैवैनं वृणीते ऽग्निनाऽग्निः स-
मिद्धयत् इत्याह समिन्ध एवैनमग्निर्वृत्राणि जङ्घनदित्याह समिद्ध एवास्मिन्निन्द्रियं दधात्यग्नेः स्तोमं
मनामह इत्याह मनुत एवैनमेतानि वा अह्नां रूपाण्य - [ ]

Pada Paata

अ॒ग्रे । ए॒ति । या॒हि । वी॒तये॑ । इति॑ । आ॒ह । अ॒ह्व॑त । ए॒व । ए॒न॒म् । अ॒ग्नि॒म् । दू॒त॒म्
। वृ॒णी॒म॒हे । इति॑ । आ॒ह । हू॒त्वा । ए॒व । ए॒न॒म् । वृ॒णी॒ते । अ॒ग्नि॒ना । अ॒ग्निः । स॒मि॒ति
। इ॒द्ध॒य॒ते । इति॑ । आ॒ह । स॒मि॒ति । इ॒न्धे । ए॒व । ए॒न॒म् । अ॒ग्निः । वृ॒त्रा॒णि । ज॒ङ्घ॒न॒त्
। इति॑ । आ॒ह । स॒मि॒द्ध इति॑ सं - इ॒द्धे । ए॒व । अ॒स्मि॒न् । इ॒न्द्रि॒य॒म् । द॒धा॒ति । अ॒ग्नेः ।
स्तो॒म॑म् । म॒ना॒म॒हे । इति॑ । आ॒ह । म॒नु॒ते । ए॒व । ए॒न॒म् । ए॒ता॒नि । वै । अ॒ह्ना॑म् । रू॒पा॒णि ।

27 TS 5.5.6.2

TS 5.5.6.2

Samhita Paata

-न्वहमेवैनं चिनुते ऽवाह्वां रूपाणि रुन्धे ब्रह्मवादिनो वदन्ति कस्मात् सत्याद्यातयाम्नीरन्या इष्टका अ-
यातयाम्नी लोकं पृणेत्यैन्द्राग्नी हि बारुहस्पत्येति ब्रूयादिन्द्राग्नी च हि देवानां बृहस्पतिश्चा-यातयामानो
ऽनुचरवती भवत्यजामित्वाया -नुष्टुभाऽनु चरत्यात्मा वै लोकं पृणा प्राणो ऽनुष्टुप् तस्मात् प्राणः
सर्वाण्यङ्गान्यनु चरति ता अस्य सूददोहस - [ ]

Pada Paata

अन्वहमित्यनु - अहम् । एव । एनम् । चिनुते । अवेति । अह्नाम् । रूपाणि । रुन्धे
। ब्रह्मवादिन इति ब्रह्म-वादिनः । वदन्ति । कस्मात् । सत्यात् । यातयाम्नीरिति यात -
याम्नीः । अन्याः । इष्टकाः । अयातयाम्नीत्ययात-याम्नी । लोकपृणेत्येति लोकं - पृणा । इति ।
ऐन्द्राग्नीत्यैन्द्र-अग्नी । हि । बारुहस्पत्या । इति । ब्रूयात् । इन्द्राग्नी इतीन्द्र - अग्नी । च ।
हि । देवानाम् । बृहस्पतिः । च । अयातयामान इत्ययात - यामानः । अनुचरवतीत्यनुचर
- वती । भवति । अजामित्वायेत्यजामि-त्वाय । अनुष्टुभेत्यनु - स्तुभौ । अन्विति । चरति ।
आत्मा । वै । लोकपृणेत्येति लोकं - पृणा । प्राण इति प्र - अनः । अनुष्टुबित्यनु - स्तुप् ।
तस्मात् । प्राण इति प्र - अनः । सर्वाणि । अङ्गानि । अन्विति । चरति । ताः । अस्य ।
सूददोहस इति सूद - दोहसः ।

28 TS 5.5.6.3

TS 5.5.6.3

Samhita Paata

इत्याह॑ तस्मात् पर॑षिपरुषि॑ रसः॑ सोम॑श् श्रीणन्ति॑ पृश्न॑य इत्या॒हान्नं॑ वै पृश्न॑यन्नमे॒वाव॑ रुन्धेऽर्को॑
वा अ॒ग्निर्कोऽन्न॑मन्नमे॒वाव॑ रुन्धे॑ जन्मन् दे॒वानां॑ वि॒शस्त्रि॑ष्वा रो॒चने॑ दि॒व इत्या॑हे॒माने॒वास्मै॑ लो॒कान्
ज्योति॑ष्मतः करोति॑ यो वा इष्ट॑कानां प्रति॒ष्ठां वेद॑ प्रत्ये॒व तिष्ठ॑ति तया॑ ( ) दे॒वत॑याऽङ्गि॒रस्वद् ध्रु॒वा
सीदे॒त्याहै॒षा वा इष्ट॑कानां प्रति॒ष्ठा य एवं॑ वेद॑ प्रत्ये॒व तिष्ठ॑ति ॥

Pada Paata

इति॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । पर॑षिपरु॒षीति॑ पर॑षि - परु॒षि । रसः॑ । सोम॑म् । श्री॒णन्ति॑ । पृश्न॑यः
। इति॑ । आ॒ह । अन्न॑म् । वै । पृश्नि॑ । अन्न॑म् । ए॒व । अवे॑ति । रुन्धे॑ । अ॒र्कः । वै ।
अ॒ग्निः । अ॒र्कः । अन्न॑म् । अन्न॑म् । ए॒व । अवे॑ति । रुन्धे॑ । जन्म॑न् । दे॒वानां॑ । वि॒शः
। त्रि॒षु । एति॑ । रो॒चने॑ । दि॒वः । इति॑ । आ॒ह । इ॒मान् । ए॒व । अ॒स्मै । लो॒कान् ।
ज्योति॑ष्मतः । क॒रोति॑ । यः । वै । इष्ट॑कानाम् । प्र॒तिष्ठा॑मिति॑ प्रति - स्था॒म् । वेद॑ । प्रती॑ति
। ए॒व । तिष्ठ॑ति । तया॑ ( ) । दे॒वत॑या । अ॒ङ्गि॒रस्वत् । ध्रु॒वा । सी॒दु । इति॑ । आ॒ह ।
ए॒षा । वै । इष्ट॑कानाम् । प्र॒तिष्ठे॑ति॑ प्रति - स्था । यः । ए॒वम् । वेद॑ । प्रती॑ति । ए॒व । तिष्ठ॑ति ॥

29 TS 5.5.7.1

TS 5.5.7.1

Samhita Paata

सु॒वर्गा॒य वा ए॒ष लो॒काय॑ ची॒यते॑ यदु॒ग्निर्व॑ज्रं ए॒कादु॑शिनी॒ यदु॒ग्रावे॑कादु॒शिनीं॑ मि॒नुयाद्-व॑ज्रेणै॒नः सु॒वर्गा-
ल्लो॒कादु॑न्तर्द॒द्व्याद्य॑न्न मि॒नुया॑त् स्वरु॑भिः प॒शून् व्य॑र्द्धये॒देक॑यूपं मि॒नोति॑ नै॒नं व॑ज्रेण सु॒वर्गाल्लो॒कादु॑न्तर्द-

धा॑ति॒ न स्वरु॑भिः प॒शून् व्य॑र्द्धयति॒ वि वा ए॒ष इन्द्रि॑येण॑ वी॒र्येण॑ द्ध्यते॒ योऽग्निं॑ चि॒न्व-न्न॑धि॒क्राम॑त्यैन्द्रि॒य
- [ ]

Pada Paata

सुव॑र्गायेति॒ सुवः॑ - गा॒यं । वै । ए॒षः । लो॒काय॑ । ची॒यते॑ । यत् । अ॒ग्निः । वज्रः॑ ।
एका॒दशिनी॑ । यत् । अ॒ग्नौ । एका॒दशिनी॑म् । मि॒नुयात् । वज्रेण॑ । ए॒नम् । सुव॑र्गादिति॒ सुवः॑
- गात् । लो॒कात् । अ॒न्तः । दु॒द्ध्यात् । यत् । न । मि॒नुयात् । स्वरु॑भिरिति॒ स्वरु॑-भिः ।
प॒शून् । वी॒ति । अ॒र्द्धये॑त् । ए॒क॒यूप॑मित्येक - यू॒पम् । मि॒नोति॑ । न । ए॒नम् । वज्रेण॑ ।
सुव॑र्गादिति॒ सुवः॑ - गात् । लो॒कात् । अ॒न्त॒र्दधा॑तीत्यन्तः - दधा॑ति । न । स्वरु॑भिरिति॒ स्वरु॑-भिः
। प॒शून् । वी॒ति । अ॒र्द्धय॑ति । वी॒ति । वै । ए॒षः । इन्द्रि॑येण॑ । वी॒र्येण॑ । ऋ॒द्धय॑ते । यः
। अ॒ग्निम् । चि॒न्वन् । अ॒धि॒क्राम॑तीत्यधि - क्राम॑ति । ऐन्द्रि॑या ।

30 TS 5.5.7.2

TS 5.5.7.2

Samhita Paata

-र्चा ऽऽक्र॑मणं॒ प्रती॑ष्ट॒कामु॑पं द॒द्ध्यान्नेन्द्रि॑येण॑ वी॒र्येण॑ व्य॑र्द्धयते॒ रुद्रो॑ वा ए॒ष यद॑ग्निस्तस्य॑ ति॒स्रः
श॑र्वाः॒ प्रती॑ची॒ तिरश्च॑यन्॒ची ता॑भ्यो॒ वा ए॒ष आ वृ॑श्चयते॒ योऽग्निं॑ चि॒नुते॑ ऽग्निं चि॒त्वा तिसृ॑ध॒न्वमया॑-
चितं॑ ब्राह्म॒णाय॑ दद्यात्॒ ताभ्य॑ ए॒व नम॑स्करोत्यथो॒ ताभ्य॑ ए॒वाऽऽत्मानं॑ निष्क्री॒णीते॑ यत्ते॒ रुद्र॑ पुरो - [ ]

Pada Paata

ऋ॒चा । आ॒क्रम॑ण॒मित्या॑ - क्रम॑णम् । प्र॒तीति॑ । इष्ट॑काम् । उ॒पेति॑ । दु॒द्घ्यात् । न । इ॒न्द्रि॒येण॑
 । वी॒र्ये॑ण । वी॒ति॑ । ऋ॒द्ध्य॒ते । रु॒द्रः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । तस्य॑ । ति॒स्रः ।
 श॒र॒व्याः । प्र॒तीची॑ । ति॒रश्ची॑ । अ॒नूची॑ । ता॒भ्यः । वै । ए॒षः । एति॑ । वृ॒श्च्य॒ते । यः ।
 अ॒ग्निम् । चि॒नुते॑ । अ॒ग्निम् । चि॒त्वा । ति॒सृ॒ध॒न्वमि॑ति॒ तिसृ॑ - ध॒न्वम् । अया॑चितम् । ब्रा॒ह्म॒णाय॑
 । दु॒द्यात् । ता॒भ्यः । ए॒व । नमः॑ । क॒रोति॑ । अथो॑ इति॑ । ता॒भ्यः । ए॒व । आ॒त्मान॑म् ।
 नि॒रिति॑ । क्री॒णी॒ते । यत् । ते । रु॒द्र । पु॒रः ।

31 TS 5.5.7.3**TS 5.5.7.3****Samhita Paata**

धनु॑स्तद्-वातो॒ अनु॑ वातु ते तस्मै॑ ते रु॒द्र सँव॑त्स॒रेण॑ नम॑स्करोमि॒ यत्ते॑ रु॒द्र दक्षि॑णा धनु॑स्तद्-वातो॒
 अनु॑ वातु ते तस्मै॑ ते रु॒द्र परि॑वत्स॒रेण॑ नम॑स्करोमि॒ यत्ते॑ रु॒द्र प॒श्चाद्द॑नु॒स्तद्-वातो॒ अनु॑ वातु ते तस्मै॑
 ते रु॒द्रेदा॑वत्स॒रेण॑ नम॑स्करोमि॒ यत्ते॑ रु॒द्रोत्त॑राद्द॒नुस्त॑ - [ ]

Pada Paata

धनुः॑ । तत् । वातः॑ । अ॒न्वि॒ति॑ । वा॒तु । ते । तस्मै॑ । ते । रु॒द्र । सँव॑त्स॒रेणेति॑ सं -
 व॒त्स॒रेण॑ । नमः॑ । क॒रोमि॑ । यत् । ते । रु॒द्र । दक्षि॑णा । धनुः॑ । तत् । वातः॑ । अ॒न्वि॒ति॑
 । वा॒तु । ते । तस्मै॑ । ते । रु॒द्र । परि॑व॒त्स॒रेणेति॑ परि - व॒त्स॒रेण॑ । नमः॑ । क॒रोमि॑ । यत्

। ते । रुद्र । पृश्नात् । धनुः । तत् । वातः । अन्विति । वातु । ते । तस्मै । ते । रु-
द्र । इदुवृथ्सुरेण । नमः । करोमि । यत् । ते । रुद्र । उत्तरादित्युत् - तरात् । धनुः । तत् ।

32 TS 5.5.7.4

TS 5.5.7.4

Samhita Paata

द्वातो॑ अनु॑ वातु ते तस्मै॑ ते रुद्रे॑दुवृथ्सुरेण॑ नम॑स्करोमि॒ यत्ते॑ रुद्रो॑परि॒ धनु॑स्तद्-वातो॑ अनु॑ वातु ते
तस्मै॑ ते रुद्र॑ वृथ्सुरेण॑ नम॑स्करोमि॒ रुद्रो॑ वा ए॒ष यद॑ग्निः स यथा॑ व्याघ्रः॑ क्रुद्ध॑स्तिष्ठत्ये॒वं वा ए॒ष
ए॒तर॒हि सञ्चित॑मे॒तैरु॑प॑ तिष्ठते नम॑स्कारै॒रेवै॑न॒श् शम॑यति॒ येऽग्न॑यः - [ ]

Pada Paata

वातः । अन्विति । वातु । ते । तस्मै । ते । रुद्र । इदुवृथ्सुरेणेतीदु- वृथ्सुरेण । नमः ।
करोमि । यत् । ते । रुद्र । उपरि । धनुः । तत् । वातः । अन्विति । वातु । ते । तस्मै
। ते । रुद्र । वृथ्सुरेण । नमः । करोमि । रुद्रः । वै । एषः । यत् । अग्निः । सः । यथा
। व्याघ्रः । क्रुद्धः । तिष्ठति । एवम् । वै । एषः । एतर॒हि । सञ्चित॑मिति सं - चितम् ।
एतैः । उपेति । तिष्ठते । नम॑स्कारैरिति॑ नमः-कारैः । एव । एनम् । शम॑यति । ये । अ॒ग्नयः ।

33 TS 5.5.7.5

TS 5.5.7.5

Samhita Paata

पु॒री॒ष्याः॑ प्रवि॑ष्टाः पृथि॑वीमनु॑ । तेषां॑ त्वम॑स्युत्त॑मः प्र॒णो जी॒वात॑वे सु॒व ॥ आपं॑ त्वाऽग्ने॑ म॒न॒सा
ऽऽपं॑ त्वाऽग्ने॑ तप॒सा ऽऽपं॑ त्वाऽग्ने॑ दी॒क्षया॑ ऽऽपं॑ त्वाऽग्ने॑ उप॒सद्भिरा॑पं॑ त्वाऽग्ने॑ सु॒त्यया॑ऽऽपं॑ त्वाऽग्ने॑
दक्षि॑णाभि॒रापं॑ त्वाऽग्ने॑ ऽव॒भृथे॑नापं॑ त्वाऽग्ने॑ व॒शया॑ ऽऽपं॑ त्वाऽग्ने॑ स्व॒गाका॒रेणे॑त्या॒है ( ) षा वा अ॒ग्ने-
राप्ति॑स्तयै॒वैन॑माप्नोति ॥

Pada Paata

पु॒री॒ष्याः॑ । प्रवि॑ष्टा इति प्र - वि॒ष्टाः । पृथि॑वीम् । अनु॑ ॥ तेषां॑ । त्वम् । अ॒सि । उ॒त्त॑म
इत्यु॑त् - त॒मः । प्रेति॑ । नः । जी॒वात॑वे । सु॒व ॥ आप॑म् । त्वा । अ॒ग्ने । म॒न॒सा । आप॑म्
। त्वा । अ॒ग्ने । तप॑सा । आप॑म् । त्वा । अ॒ग्ने । दी॒क्षया॑ । आप॑म् । त्वा । अ॒ग्ने ।
उप॑सद्भिरित्यु॑पसत् - भिः । आप॑म् । त्वा । अ॒ग्ने । सु॒त्यया॑ । आप॑म् । त्वा । अ॒ग्ने ।
दक्षि॑णाभिः । आप॑म् । त्वा । अ॒ग्ने । अ॒व॒भृथे॑नेत्य॑व - भृथे॑न । आप॑म् । त्वा । अ॒ग्ने ।
व॒शया॑ । आप॑म् । त्वा । अ॒ग्ने । स्व॒गाका॒रेणेति॑ स्व॒गा - का॒रेण॑ । इति॑ । आ॒ह ( ) । ए॒षा
। वै । अ॒ग्नेः । आ॒प्तिः । तया॑ । ए॒व । ए॒नम् । आ॒प्नोति॑ ॥

34 TS 5.5.8.1

TS 5.5.8.1

Samhita Paata

गा॒य॒त्रेण॑ पु॒रस्ता॑दुप॑ तिष्ठते प्रा॒णमे॒वास्मिन् द॑धाति बृ॒हद्-रथं॑त॒राभ्यां॑ प॒क्षावो॑ज ए॒वास्मिन् द॑धात्यृ॒तुस्था॑य॒ज्ञा-
य॒ज्ञिये॑न पु॒च्छंमृ॑तुष्वे॒व प्र॑ति तिष्ठति पृ॒ष्ठैरु॑प॑ तिष्ठते तेजो॑ वै पृ॒ष्ठानि॑ तेज ए॒वास्मिन् द॑धाति प्र॒जाप॑-
तिर॒ग्निम॑सृ॒जत् सौ॑ऽस्मात् सृ॒ष्टः परा॑डै॒त् तं वा॑र॒वन्ती॑ये॒ना-वा॑रयत् तद्-वा॑र॒वन्तीय॑स्य वा॑र॒वन्तीय॑त्वः
श्यै॒तेन॑ श्ये॒ती अ॑कुरुत् तच्छ॒यैतस्य॑ श्यै॒तत्त्वं - [ ]

Pada Paata

गा॒य॒त्रेण॑ । पु॒रस्ता॑त् । उपे॒ति । तिष्ठ॑ते । प्रा॒णमि॑ति प्र - अ॒नम् । ए॒व । अ॒स्मिन् । द॒धाति॑ ।
। बृ॒हद्-रथं॑त॒राभ्या॑मि॒ति बृ॒हत् - रथं॑त॒राभ्या॑म् । प॒क्षौ । ओजः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । द॒धाति॑ ।
ऋ॒तुस्था॑य॒ज्ञाय॒ज्ञिये॑न । पु॒च्छंम् । ऋ॒तुषु॑ । ए॒व । प्र॒तीति॑ । तिष्ठ॑ति । पृ॒ष्ठैः । उपे॒ति । तिष्ठ॑ते
। तेजः॑ । वै । पृ॒ष्ठानि॑ । तेजः॑ । ए॒व । अ॒स्मिन् । द॒धाति॑ । प्र॒जाप॑तिरि॒ति प्र॒जा - प॒तिः ।
अ॒ग्निम् । अ॒सृ॒जत् । सः । अ॒स्मात् । सृ॒ष्टः । परा॑ड् । ऐ॒त् । तम् । वा॑र॒वन्ती॑ये॒नेति॑ वा॑र
- व॒न्तीये॑न । अ॒वा॒र॒यत् । तत् । वा॑र॒वन्ती॑य॒स्येति॑ वा॑र - व॒न्तीय॑स्य । वा॑र॒वन्ती॑य॒त्वमि॑ति वा॑र-
व॒न्तीय॑ - त्वम् । श्यै॒तेन॑ । श्ये॒ती । अ॑कुरुत् । तत् । श्यै॒तस्य॑ । श्यै॒तत्त्वमि॑ति श्यै॒त - त्वम् ।

35 TS 5.5.8.2

TS 5.5.8.2

Samhita Paata

यद्-वारवन्तीयेनोपतिष्ठते वारयंत ऐवैनं श्यैतेनं श्येती कुरुते प्रजापतेरहृदयेनापिपक्षं प्रत्युप तिष्ठते
प्रेमाणमेवास्य गच्छति प्राच्यां त्वा दिशा सादयामि गायत्रेण छन्दसाऽग्निना देवतयाऽग्नेः शीर्ष्णाग्नेः
शिर उपं दधामि दक्षिणया त्वा दिशा सादयामि त्रैष्टुभेन छन्दसेन्द्रेण देवतयाऽग्नेः पक्षेणाग्नेः पक्षमुपं
दधामि प्रतीच्यां त्वा दिशा सादयामि - [ ]

Pada Paata

यत् । वारवन्तीयेनेति वार - वन्तीयेन । उपतिष्ठत् इत्युप - तिष्ठते । वारयंते । एव । एनम्
। श्यैतेनं । श्येती । कुरुते । प्रजापतेरहृदयेन । अपिपक्षमित्यपि - पक्षम् । प्रति । उपेति
। तिष्ठते । प्रमाणम् । एव । अस्य । गच्छति । प्राच्यां । त्वा । दिशा । सादयामि ।
गायत्रेण । छन्दसा । अग्निना । देवतया । अग्नेः । शीर्ष्णा । अग्नेः । शिरः । उपेति ।
दधामि । दक्षिणया । त्वा । दिशा । सादयामि । त्रैष्टुभेन । छन्दसा । इन्द्रेण । देवतया
। अग्नेः । पक्षेण । अग्नेः । पक्षम् । उपेति । दधामि । प्रतीच्यां । त्वा । दिशा । सादयामि ।

36 TS 5.5.8.3

TS 5.5.8.3

Samhita Paata

जाग॑तेन॒ छन्द॑सा सवि॒त्रा देव॑तया॒ऽअग्नेः पु॒च्छे॑ना॒ग्नेः पु॒च्छ॑मुप॑ दधा॒म्युदी॑च्या त्वा दि॒शा सा॑दया॒म्या-
नु॑ष्टुभेन॒ छन्द॑सा मि॒त्रावरु॑णाभ्यां ए॒वत॑या॒ऽअग्नेः प॒क्षे॑णा॒ग्नेः प॒क्ष॑मुप॑ दधा॒म्यूर्ध्व॑या॒ त्वा दि॒शा सा॑दयामि
पा॒ङ्केन॑ छन्द॑सा बृह॒स्पति॑ना देव॑तया॒ऽअग्नेः पृ॒ष्ठेना॒ग्नेः पृ॒ष्ठ॑मुप॑ दधामि यो॒ऽवा अपा॑त्मानम॒ग्निं चि॑नु-
ते॒ऽपा॑त्मा॒ऽअमुष्मिन्॑ लो॒के भ॑वति॒ यः सा॒त्मा॑नं चिनुते ( ) सा॒त्मा॒ऽअमुष्मिन्॑ लो॒के भ॑वत्या॒त्मेष्ट॑का उप॑
दधात्ये॒ष वा अ॒ग्नेरा॒त्मा सा॒त्मा॑नमे॒वाग्निं चि॑नुते सा॒त्मा॒ऽअमुष्मिन्॑ लो॒के भ॑वति॒ य ए॒वं वेद॑ ॥

Pada Paata

जाग॑तेन । छन्द॑सा । सवि॒त्रा । देव॑तया । अ॒ग्नेः । पु॒च्छे॑न । अ॒ग्नेः । पु॒च्छ॑म् । उपेति॑
। दधामि॑ । उदी॑च्या । त्वा । दि॒शा । सा॒दयामि॑ । आनु॑ष्टुभेनेत्यानु॑ - स्तुभेन॒ । छन्द॑सा ।
मि॒त्रावरु॑णाभ्यामिति॑ मि॒त्रा-वरु॑णाभ्याम् । देव॑तया । अ॒ग्नेः । प॒क्षे॑ण । अ॒ग्नेः । प॒क्ष॑म् । उपेति॑
। दधामि॑ । ऊ॒र्ध्व॑या॒ । त्वा । दि॒शा । सा॒दयामि॑ । पा॒ङ्केन॑ । छन्द॑सा । बृह॒स्पति॑ना ।
देव॑तया । अ॒ग्नेः । पृ॒ष्ठेन॑ । अ॒ग्नेः । पृ॒ष्ठ॑म् । उपेति॑ । दधामि॑ । यः । वै । अपा॑त्मानमि॒त्यप॑-
आ॒त्मान॑म् । अ॒ग्निम् । चि॑नुते । अपा॒त्मेत्य॑प॑ - आ॒त्मा । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । भ॑वति॒ । यः
। सा॒त्मा॑नमिति॑ स - आ॒त्मान॑म् । चि॑नुते ( ) । सा॒त्मेति॑ स-आ॒त्मा । अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के ।
भ॑वति॒ । आ॒त्मेष्ट॑का इत्या॑त्म-इष्ट॑काः । उपेति॑ । दधा॒ति । ए॒षः । वै । अ॒ग्नेः । आ॒त्मा ।
सा॒त्मा॑नमिति॑ स-आ॒त्मान॑म् । ए॒व । अ॒ग्निम् । चि॑नुते । सा॒त्मेति॑ स - आ॒त्मा । अ॒मुष्मि॑न् ।
लो॒के । भ॑वति॒ । यः । ए॒वम् । वेद॑ ॥

37 TS 5.5.9.1

TS 5.5.9.1

Samhita Paata

अग्रं॑ उदधे॑ या त॒ इषु॑र्युवा नाम॒ तया॑ नो मृड॒ तस्या॑स्ते नम॒स्तस्या॑स्त॒ उप॒ जीव॑न्तो भूया॒स्माग्रे॑
दुद्ध॒ गह्य॑ कि॒श्शिल॑ वन्य॒ या त॒ इषु॑र्युवा नाम॒ तया॑ नो मृड॒ तस्या॑स्ते नम॒स्तस्या॑स्त॒ उप॒ जीव॑न्तो
भूया॒स्म पञ्च॑ वा ए॒तेऽग्र॑यो यच्चि॑तय उद॒धिरे॒व नाम॑ प्रथ॒मो दु॒द्धो - [ ]

Pada Paata

अग्रं॑ । उ॒दध॒ इत्यु॑द - धे॒ । या । ते॒ । इषुः॑ । यु॒वा । नाम॑ । तया॑ । नः॒ । मृ॒ड॒ । तस्याः॑
। ते॒ । नमः॑ । तस्याः॑ । ते॒ । उपेति॑ । जीव॑न्तः । भूया॒स्म । अग्रं॑ । दु॒द्ध॒ । ग॒ह्य॒ ।
कि॒श्शिल॑ । व॒न्य॒ । या । ते॒ । इषुः॑ । यु॒वा । नाम॑ । तया॑ । नः॒ । मृ॒ड॒ । तस्याः॑ । ते॒
। नमः॑ । तस्याः॑ । ते॒ । उपेति॑ । जीव॑न्तः । भूया॒स्म । पञ्च॑ । वै । ए॒ते । अ॒ग्रयः॑ । यत्
। चि॑तयः । उ॒दधिरि॑त्यु॒द - धिः॑ । ए॒व । नाम॑ । प्र॒थमः॑ । दु॒द्धः॑ ।

38 TS 5.5.9.2

TS 5.5.9.2

Samhita Paata

द्वितीयो गह्वंस्तृतीयः किंशिलश्चतुर्थो वन्यः पञ्चमस्तेभ्यो यदाहुतीर्न जुहुयादद्ध्यु च यजमानं च प्र
 दहेयुर्यदेता आहुतीर्जुहोति भागधेयेनैवैनाञ्छमयति नाऽऽर्तिमाच्छत्यद्ध्युर्न यजमानो वाङ् आसन्
 नसोः प्राणोऽक्ष्योश्चक्षुः कर्णयोः श्रोत्रं बाहुवोर्बलं मूरुवोरोजोऽरिष्टा विश्वान्यङ्गानि तनू - [ ]

Pada Paata

द्वितीयः । गह्वः । तृतीयः । किंशिलः । चतुर्थः । वन्यः । पञ्चमः । तेभ्यः । यत् ।
 आहुतीरित्या - हुतीः । न । जुहुयात् । अद्ध्युम् । च । यजमानम् । च । प्रेति । दहेयुः
 । यत् । एताः । आहुतीरित्या - हुतीः । जुहोति । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । एव । एनान्
 । शमयति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अद्ध्युः । न । यजमानः । वाक् । मे ।
 आसन् । नसोः । प्राण इति प्र - अनः । अक्ष्योः । चक्षुः । कर्णयोः । श्रोत्रम् । बाहुवोः
 । बलम् । ऊरुवोः । ओजः । अरिष्टा । विश्वानि । अङ्गानि । तनूः ।

39 TS 5.5.9.3

TS 5.5.9.3

Samhita Paata

-स्तनुवां मे सह नमस्ते अस्तु मा मां हिंसीरप वा एतस्मात् प्राणाः क्रामन्ति योऽग्निं चिन्वन्नधि
 क्रामन्ति वाङ् आसन् नसोः प्राण इत्याह प्राणानेवाऽऽत्मन् धत्ते यो रुद्रो अग्नौ यो अप्सु य ओषधी-
 षु यो रुद्रो विश्वा भुवनाऽऽविवेश तस्मै रुद्राय नमो अस्त्वाहुतिभागा वा अन्ये रुद्रा हविर्भागा - [ ]

Pada Paata

तनुवाँ । मे । सह । नमः । ते । अस्तु । मा । मा । हि॒स्सीः । अपेति॑ । वै । ए॒तस्मात्
 । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । क्राम॑न्ति । यः । अ॒ग्निम् । चि॒न्वन् । अ॒धिक्राम॑तीत्य॒धि - क्राम॑ति
 । वाक् । मे । आ॒सन् । न॒सोः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । इति॑ । आ॒ह । प्रा॒णानिति॑ प्र -
 अ॒नान् । ए॒व । आ॒त्मन् । ध॒त्ते । यः । रु॒द्रः । अ॒ग्नौ । यः । अ॒प्स्वि॒त्यप् - सु । यः ।
 ओष॑धीषु । यः । रु॒द्रः । वि॒श्वौ । भुव॑ना । आ॒वि॒वेशे॑त्या॒ - वि॒वेश॑ । तस्मै॑ । रु॒द्राय॑ । नमः ।
 अस्तु । आहु॑तिभागा॒ इत्याहु॑ति - भा॒गाः । वै । अ॒न्ये । रु॒द्राः । ह॒विर्भा॑गा॒ इति॑ ह॒विः - भा॒गाः ।

40 TS 5.5.9.4**TS 5.5.9.4****Samhita Paata**

अ॒न्ये श॑तरु॒द्रीय॑ ह॒त्वा गा॑वी॒धुकं॑ च॒रुमे॑तेन॒ यजु॑षा च॒रमा॑यामिष्ट॑कायां॒ नि दं॑द्ध्याद्-भा॒ग॒धेये॑नै॒वैन॑
 श॒मय॑ति॒ तस्य॑ त्वै श॑तरु॒द्रीय॑ ह॒तमि॑त्याहु॒र्यस्यै॑तदु॒ग्नौ क्रि॑यत॒ इति॑ वस॑वस्त्वा रु॒द्रैः पु॑रस्ता॒त् पा॒-
 न्तु पि॑तर॑स्त्वा य॒मरा॑जानः पि॒तृभिर्दक्षि॑णतः पा॑न्त्वादित्यास्त्वा वि॒श्वेदे॑वैः प॒श्चात् पा॑न्तु द्यु॒तान॑स्त्वा
 मारु॑तो म॒रुद्भि॑रुत्त॒रतः॑ पा॑तु - [ ]

Pada Paata

अ॒न्ये । श॑तरु॒द्रीय॑मि॒ति श॑त - रु॒द्रीय॑म् । ह॒त्वा । गा॑वी॒धुकम् । च॒रुम् । ए॒तेन॑ । यजु॑षा ।

च॒रुमा॒याम् । इ॒ष्टका॒याम् । नी॒तिं । दु॒द्भ्यात् । भा॒ग॒धेये॒नेति॑ भा॒ग - धेये॑न । ए॒व । ए॒नम् ।
 श॒म॒य॒ति । तस्य॑ । तु । वै । श॒त॒रु॒द्रीय॑मि॒तिं श॒त - रु॒द्रीय॑म् । हु॒तम् । इति॑ । आ॒हुः ।
 य॒स्य॑ । ए॒तत् । अ॒ग्नौ । क्रि॒यते॑ । इति॑ । व॒स॒वः । त्वा । रु॒द्रैः । पु॒रस्ता॑त् । पा॒न्तु ।
 पि॒तरः॑ । त्वा । य॒मरा॑जान् इति॑ य॒म - रा॒जानः॑ । पि॒तृभि॑रिति॑ पि॒तृ - भिः॑ । दु॒क्षिण॑तः । पा॒न्तु
 । आ॒दि॒त्याः । त्वा । वि॒श्वैः॑ । दे॒वैः । प॒श्चात् । पा॒न्तु । द्यु॒ता॒नः । त्वा । मा॒रु॒तः ।
 म॒रुद्भि॑रिति॑ म॒रुत् - भिः॑ । उ॒त्त॒र॒त इत्यु॑त् - त॒र॒तः । पा॒तु ।

41 TS 5.5.9.5

TS 5.5.9.5

Samhita Paata

दे॒वास्त्वेन्द्र॑ज्ये॒ष्ठा वरु॑णरा॒जानो॑ ऽध॒स्ताँच्चो॒-परि॑ष्ठाच्च पा॒न्तु न॒ वा ए॒तेन॑ पू॒तो न॒ मे॒द्व्यो न॒ प्रोक्षि॑तो
 यदे॒न॒मतः॑ प्रा॒चीनं॑ प्रो॒क्षति॑ यथ् संचि॑त॒माज्ये॑न प्रो॒क्षति॑ तेन॑ पू॒तस्तेन॑ मे॒द्व्यस्तेन॑ प्रोक्षि॑तः ॥

Pada Paata

दे॒वाः । त्वा । इन्द्र॑ज्ये॒ष्ठा इतीन्द्र॑ - ज्ये॒ष्ठाः । वरु॑णरा॒जान् इति॑ वरु॑ण - रा॒जानः॑ । अ॒धस्ता॑त्
 । च । उ॒परि॑ष्ठात् । च । पा॒न्तु । न । वै । ए॒तेन॑ । पू॒तः । न । मे॒द्व्यः । न । प्रोक्षि॑त
 इति॑ प्र - उ॒क्षितः॑ । यत् । ए॒नम् । अ॒तः । प्रा॒चीन॑म् । प्रो॒क्षतीति॑ प्र - उ॒क्षति॑ । यथ् ।
 सञ्चि॑त॒मिति॑ सं - चि॒तम् । आ॒ज्ये॒न । प्रो॒क्षतीति॑ प्र - उ॒क्षति॑ । तेन॑ । पू॒तः । तेन॑ । मे॒द्व्यः
 । तेन॑ । प्रोक्षि॑त इति॑ प्र-उ॒क्षितः॑ ॥

42 TS 5.5.10.1

TS 5.5.10.1

Samhita Paata

स॒मीची॑ नामा॑सि प्राची॑ दि॒क्तस्या॑स्ते ऽग्नि॑रधि॒पति॑ र॒सितो॑ र॒क्षिता॑ यश्चाधि॒पति॑ र्यश्च॑ गो॒प्ता ता॒भ्यां
नम॑स्तौनो॑ मृ॒डय॑तां ते यं द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑ तं॒ वां ज॑म्भे द॒धाम्यो॑ज॒स्विनी॑ नामा॑सि दक्षि॒णा दिक्
तस्या॑स्तु॒ इन्द्रो॑ऽधि॒पतिः॑ पृ॒दाकुः॑ प्राची॑ नामा॑सि प्र॒तीची॑ दिक् तस्या॑स्ते - [ ]

Pada Paata

स॒मीची॑ । नाम॑ । अ॒सि । प्राची॑ । दिक् । तस्याः॑ । ते । अ॒ग्निः । अधि॑पति॒रित्यधि॑ - प॒तिः
। अ॒सितः॑ । र॒क्षिता॑ । यः । च॒ । अधि॑पति॒रित्यधि॑-प॒तिः । यः । च॒ । गो॒प्ता । ता॒भ्याम् ।
नमः॑ । तौ । नः॑ । मृ॒डय॑ताम् । ते । यम् । द्वि॒ष्मः । यः । च॒ । नः॑ । द्वेष्टि॑ । तम् । वा॒म्
। ज॑म्भे । दु॒धामि॑ । ओ॒ज॒स्विनी॑ । नाम॑ । अ॒सि । दक्षि॒णा । दिक् । तस्याः॑ । ते । इन्द्रः॑ ।
अधि॑पति॒रित्यधि॑ - प॒तिः । पृ॒दाकुः॑ । प्राची॑ । नाम॑ । अ॒सि । प्र॒तीची॑ । दिक् । तस्याः॑ । ते ।

43 TS 5.5.10.2

TS 5.5.10.2

Samhita Paata

सोमोऽधिपतिः स्वजोऽवस्थावा नामा-स्युदीची दिक् तस्यास्ते वरुणोऽधिपति-स्तिरश्च राजि-रधिपत्नी
नामांसि बृहती दिक् तस्यास्ते बृहस्पति-रधिपतिः श्वित्रो वशिनी नामांसीयं दिक् तस्यास्ते यमोऽधिप-
तिः कल्माषं ग्रीवो रक्षिता यश्चाधिपति र्यश्च गोप्ता ताभ्यां नमस्तौ नो मृडयतां ते यं द्विष्मो यश्च - [ ]

Pada Paata

सोमः । अधिपतिरित्यधि - पतिः । स्वज इति स्व - जः । अवस्थावेत्यव - स्थावा । नाम ।
असि । उदीची । दिक् । तस्याः । ते । वरुणः । अधिपतिरित्यधि-पतिः । तिरश्चराजिरिति
तिरश्च-राजिः । अधिपत्नीत्यधि-पत्नी । नाम । असि । बृहती । दिक् । तस्याः । ते ।
बृहस्पतिः । अधिपतिरित्यधि - पतिः । श्वित्रः । वशिनी । नाम । असि । इयं । दिक् ।
तस्याः । ते । यमः । अधिपतिरित्यधि-पतिः । कल्माषग्रीव इति कल्माष - ग्रीवः । रक्षिता
। यः । च । अधिपतिरित्यधि-पतिः । यः । च । गोप्ता । ताभ्याम् । नमः । तौ । नः
। मृडयताम् । ते । यम् । द्विष्मः । यः । च ।

44 TS 5.5.10.3

TS 5.5.10.3

Samhita Paata

नो द्वेष्टि तं वां जम्भे दधाम्येता वै देवता अग्निं चितः रक्षन्ति ताभ्यो यदाहुतीर्न जुहुयादद्भ्यु च
 यजमानं च ध्यायेयुर्यदेता आहुतीर्जुहोति भागधेयेनै-वैनञ्छमयति नाऽऽर्तिमाच्छत्यद्भ्युर्न यजमानो
 हेतयो नाम स्थ तेषां वः पुरो गृहा अग्निर्व इषवः सलिलो निलिपां नाम - [ ]

Pada Paata

नः । द्वेष्टि । तम् । वाम् । जम्भे । दधामि । एताः । वै । देवताः । अग्निम् । चितम्
 । रक्षन्ति । ताभ्यः । यत् । आहुतीरित्या - हुतीः । न । जुहुयात् । अद्भ्युम् । च ।
 यजमानम् । च । ध्यायेयुः । यत् । एताः । आहुतीरित्या - हुतीः । जुहोति । भागधेयेनेति
 भाग-धेयेन । एव । एनान् । शमयति । न । आर्तिम् । एति । ऋच्छति । अद्भ्युः । न ।
 यजमानः । हेतयः । नाम । स्थ । तेषाम् । वः । पुरः । गृहाः । अग्निः । वः । इषवः
 । सलिलः । निलिपां इति नि-लिपांः । नाम ।

45 TS 5.5.10.4

TS 5.5.10.4

Samhita Paata

स्थ तेषां वो दक्षिणा गृहाः पितरो व इषवः सगरो वज्रिणो नाम स्थ तेषां वः पश्चाद् गृहाः स्वप्नो
 व इषवो गह्वरो ऽवस्थावानो नाम स्थ तेषां व उत्तराद् गृहा आपो व इषवः समुद्रो-ऽधिपतयो
 नाम स्थ तेषां व उपरि गृहा वरुषं व इषवोऽवस्वान् क्रव्या नाम स्थ पार्थिवा-स्तेषां व इह गृहा - [ ]

Pada Paata

स्थ॒ । तेषा॑म् । वः । दक्षि॑णा । गृ॒हाः । पि॒तरः॑ । वः । इ॒षवः॑ । स॒ग॒रः । व॒ज्रिणः॑ । ना॒मं
 । स्थ॒ । तेषा॑म् । वः । प॒श्चात् । गृ॒हाः । स्व॒मः । वः । इ॒षवः॑ । ग॒ह्व॒रः । अ॒व॒स्थावा॑न
 इत्य॑व - स्थावा॑नः । ना॒मं । स्थ॒ । तेषा॑म् । वः । उ॒त्तरा॑दित्यु॒त् - त॒रात् । गृ॒हाः । आ॒पः
 । वः । इ॒षवः॑ । सु॒मु॒द्रः । अधि॑पत॒य॒ इत्य॑धि - प॒त॒यः । ना॒मं । स्थ॒ । तेषा॑म् । वः ।
 उ॒परि॑ । गृ॒हाः । व॒रू॒षम् । वः । इ॒षवः॑ । अ॒व॒स्वा॒न् । कृ॒व्याः । ना॒मं । स्थ॒ । पा॒रि॒वाः
 । तेषा॑म् । वः । इ॒ह । गृ॒हाः ।

46 TS 5.5.10.5**TS 5.5.10.5****Samhita Paata**

अ॒न्नं॑ व॒ इ॒षवो॑ ऽनि॒मि॒षो वा॑त॒ना॒मं ते॒भ्यो॑ वो न॒म॒स्ते नो॑ मृ॒डय॑त॒ ते यं॑ द्वि॒ष्मो यश्च॑ नो॒ द्वेष्टि॑ तं॒ वो
 जं॒भे द॒धामि॑ हु॒तादो॑ वा अ॒न्ये दे॒वा अ॒हु॒तादो॑ऽन्ये ता॒न॒ग्नि॒चिदे॒वोभ्या॑न् प्री॒णाति॑ द॒द्धा म॑धु॒मिश्रे॑णै॒ता
 आ॒हु॒तीर्जु॑होति भा॒ग॒धेये॑नै॒वैनान्॑ प्री॒णा॒त्यथो॑ ख॒ल्वा॒हुरिष्ट॑का॒ वै दे॒वा अ॒हु॒तादु॑ इत्य॑ - [ ]

Pada Paata

अ॒न्नम् । वः । इ॒षवः॑ । नि॒मि॒ष इति॑ नि - मि॒षः । वा॒त॒ना॒ममि॑ति॒ वात॑ - ना॒मम् । ते॒भ्यः ।
 वः । न॒मः । ते । नः । मृ॒डय॑त॒ ते । यम् । द्वि॒ष्मः । यः । च॒ । नः । द्वेष्टि॑ ।

तम् । वः । जम्भै । दुधामि । हुताद् इति हुत - अदः । वै । अन्ये । देवाः । अहुताद्
 इत्यहुत - अदः । अन्ये । तान् । अग्निचिदित्यग्नि - चित् । एव । उभयान् । प्रीणाति ।
 दद्धा । मधुमिश्रेणेति मधु - मिश्रेण । एताः । आहुतीरित्या-हुतीः । जुहोति । भागधेयेनेति भाग
 - धेयेन । एव । एनान् । प्रीणाति । अथो इति । खलु । आहुः । इष्टकाः । वै । देवाः
 । अहुताद् इत्यहुत - अदः । इति ।

47 TS 5.5.10.6

TS 5.5.10.6

Samhita Paata

-नुपरिक्रामं जुहोत्यपरिवर्गमेवैनान् प्रीणातीमः स्तनमूर्जस्वन्तं धयापां प्रप्यातमग्रे सरिरस्य मद्ध्यै
 । उथ्सं जुषस्व मधुमन्तमूर्व समुद्रियः सदनमा विशस्व ॥ यो वा अग्निं प्रयुज्य न विमुञ्चति
 यथाऽश्वो युक्तोऽविमुच्यमानः क्षुद्ध्यन् पराभवत्येवमस्याग्निः परा भवति तं पराभवन्तं यजमानोऽनु
 परा भवति सोऽग्निं चित्वा लूक्षो - [ ]

Pada Paata

अनुपरिक्राममित्यनु - परिक्रामम् । जुहोति । अपरिवर्गमित्यपरि - वर्गम् । एव । एनान् ।
 प्रीणाति । इमम् । स्तनम् । ऊर्जस्वन्तम् । धय । अपाम् । प्रप्यातमिति प्र-प्यातम् । अग्रे
 । सरिरस्य । मद्ध्यै ॥ उथ्सम् । जुषस्व । मधुमन्तमिति मधु-मन्तम् । ऊर्व । समुद्रियम् ।
 सदनम् । इति । विशस्व ॥ यः । वै । अग्निम् । प्रयुज्येति प्र - युज्य । न । विमुञ्चतीति

वि - मुञ्चति । यथा । अश्वः । युक्तः । अविमुच्यमान इत्यवि - मुच्यमानः । क्षुब्धयन् ।
पराभवतीति परा - भवति । एवम् । अस्य । अग्निः । परेति । भवति । तम् । पराभवन्त-
मिति परा - भवन्तम् । यजमानः । अनु । परेति । भवति । सः । अग्निम् । चित्वा । लूक्षः ।

48 TS 5.5.10.7

TS 5.5.10.7

Samhita Paata

भवतीमः स्तनमूर्जस्वन्तं धयापामित्याज्यस्य पूर्णाः सुचं जुहोत्येष वा अग्नेर्विमोको विमुच्यैवास्मा
अन्नमपि दधाति तस्मादाहुर्यश्चैवं वेद यश्च न सुधायः ह वै वाजी सुहितो दधातीत्यग्निर्वाव वाजी
तमेव तत् प्रीणाति स एनं प्रीतः प्रीणाति वसीयान् भवति ( ) ॥

Pada Paata

भवति । इमम् । स्तनम् । ऊर्जस्वन्तम् । धय । अपाम् । इति । आज्यस्य । पूर्णम् ।
सुचम् । जुहोति । एषः । वै । अग्नेः । विमोक इति वि - मोकः । विमुच्येति वि - मुच्यं ।
एव । अस्मै । अन्नम् । अपीति । दधाति । तस्मात् । आहुः । यः । च । एवम् । वेदं
। यः । च । न । सुधायमिति सु - धायम् । ह । वै । वाजी । सुहित इति सु - हितः ।
दधाति । इति । अग्निः । वाव । वाजी । तम् । एव । तत् । प्रीणाति । सः । एनम् ।
प्रीतः । प्रीणाति । वसीयान् । भवति ( ) ॥

49 TS 5.5.11.1

TS 5.5.11.1

Pada Paata

इन्द्रा॑य । राज्ञे॑ । सू॒कुरः । वरु॑णाय । राज्ञे॑ । कृ॒ष्णः । य॒माय॑ । राज्ञे॑ । ऋ॒श्यः । ऋ॒ष॒भाय॑
 । राज्ञे॑ । ग॒व॒यः । शा॒र्दूलाय॑ । राज्ञे॑ । गौ॒रः । पु॒रु॒ष॒रा॒जायेति॑ पु॒रुष॑ - रा॒जाय॑ । म॒र्कटः॑ ।
 क्षिप्र॑श्येनस्येति॑ क्षिप्र॑ - श्ये॒नस्य॑ । वर्ति॑का । नील॑ङ्गोः । क्रि॒मिः । सोम॑स्य । राज्ञः॑ । कु॒लु॒ङ्गः
 । सि॒न्धोः॑ । शि॒शु॒मारः॑ । हि॒मव॑त् इति॑ हि॒म॑ - व॒त् । ह॒स्ती ॥

50 TS 5.5.12.1

TS 5.5.12.1

Samhita Paata

म॒युः प्रा॑जाप॒त्य ऊ॒लो ह॒लीक्ष॑णो वृषद॒शस्ते॑ धा॒तुः सर॑स्वत्यै शारि॑ः श्ये॒ता पु॑रुष॒वास्व॑ सर॑स्वते
 शु॒कः श्ये॒तः पु॑रुष॒वागा॑र॒ण्योऽजो॑ न॒कुलः॑ शका॒ ते पौ॑ष्णा वा॒चे क्रौ॑ञ्चः ॥

Pada Paata

म॒युः । प्रा॒जाप॒त्य इति॑ प्रा॒जा॑ - प॒त्यः । ऊ॒लः । ह॒लीक्ष॑णः । वृष॒द॒शः । ते । धा॒तुः ।

सर॑स्वत्यै । शारि॑ः । श्ये॒ता । पु॒रु॒ष॒वा॒गि॒ति॑ पु॒रु॒ष॒वा॒क् । सर॑स्वते । शु॒कः । श्ये॒तः । पु॒रु॒ष॒वा॒गि॒ति॑ पु॒रु॒ष॒वा॒क् । आ॒र॒ण्यः । अ॒जः । न॒कु॒लः । शका॑ । ते । पौ॒ष्णाः । वा॒चे । क्रौ॒ञ्चः ॥

51 TS 5.5.13.1

TS 5.5.13.1

Samhita Paata

अ॒पां न॒प्त्रे ज॒षो ना॒क्रो म॒करः॑ कु॒ली॒क॒य॒स्तेऽकू॑पा॒र॒स्य वा॒चे पै॒ङ्गरा॑जो भ॒गाय॑ कु॒षी॒त॒क आ॒ती वा॒ह॒सो
द॒र्वि॒दा ते वा॒य॒व्या दि॒ग्भ्यश्च॑क्र॒वा॒कः ॥

Pada Paata

अ॒पाम् । न॒प्त्रे । ज॒षः । ना॒क्रः । म॒करः॑ । कु॒ली॒क॒यः॑ । ते । अ॒कू॑पा॒र॒स्य । वा॒चे । पै॒ङ्गरा॑ज
इति॑ पै॒ङ्गरा॑जः । भ॒गाय॑ । कु॒षी॒त॒कः । आ॒ती । वा॒ह॒सः । द॒र्वि॒दा । ते । वा॒य॒व्याः॑ । दि॒ग्भ्य
इति॑ दि॒ग्भ्यः । च॒क्र॒वा॒कः ॥

52 TS 5.5.14.1

TS 5.5.14.1

Samhita Paata

बला॑याजग॒र आ॒खुः सृ॒जया॑ श॒यण॑ड॒कस्ते॑ मै॒त्रा मृ॒त्यवे॑ऽसि॒तो म॒न्यवे॑ स्व॒जः कुं॑भी॒नसः॑ पु॒ष्कर॑सा॒दो
लो॑हि॒ताहि॑स्ते त्वा॒ष्ट्राः प्र॑ति॒श्रुत्का॑यै वा॒हसः॑ ॥

Pada Paata

बला॑य । अ॒जग॒रः । आ॒खुः । सृ॒जया॑ । श॒यण॑ड॒कः । ते । मै॒त्राः । मृ॒त्यवे॑ । अ॒सि॒तः ।
म॒न्यवे॑ । स्व॒ज इति॑ स्व - जः । कुं॑भी॒नस॑ इति॑ कुंभी - नसः । पु॒ष्क॒र॒सा॒द इति॑ पुष्कर - सा॒दः
। लो॑हि॒ताहि॑रिति॑ लोहित-अ॒हिः । ते । त्वा॒ष्ट्राः । प्र॑ति॒श्रुत्का॑या॒ इति॑ प्रति - श्रुत्का॑यै । वा॒हसः॑ ॥

53 TS 5.5.15.1

TS 5.5.15.1

Samhita Paata

पु॒रु॒ष॒मृ॒गश्च॑न्द्रम॑से गो॒धा का॒ल॒का दा॒र्वाघा॑टस्ते वन॒स्पती॑नामे॒ण्यहे॑ कृ॒ष्णो रा॒त्रियै॑ पि॒कः क्षि॒वङ्का नी॒
ल॑शी॒र्ष्णी ते॑ऽर्य॒म्णे धा॒तुः क॑त्क॒टः ॥

Pada Paata

पु॒रु॒ष॒मृ॒ग इति॑ पुरुष - मृ॒गः । च॒न्द्रम॑से । गो॒धा । का॒ल॒का । दा॒र्वाघा॑ट इति॑ दारु-आ॒घा॒तः ।
ते । वन॒स्पती॑नाम् । ए॒णी । अ॒हे । कृ॒ष्णः । रा॒त्रियै॑ । पि॒कः । क्षि॒वङ्काः । नी॒ल॑शी॒र्ष्णीति॑

नीलं - शीर्ष्णी । ते । अर्यम्णे । धातुः । कृत्कटः ॥

54 TS 5.5.16.1

TS 5.5.16.1

Samhita Paata

सौरी बलाकश्यो मयूरः श्येनस्ते गन्धर्वाणां वसूनां कपिञ्जलो रुद्राणां तित्तिरी रोहित् कुण्डृणाची
गोलत्तिका ता अप्सुरसा-मरण्याय सृमरः ॥

Pada Paata

सौरी । बलाका । ऋश्यः । मयूरः । श्येनः । ते । गन्धर्वाणाम् । वसूनाम् । कपिञ्जलः ।
रुद्राणाम् । तित्तिरिः । रोहित् । कुण्डृणाची । गोलत्तिका । ताः । अप्सुरसाम् । अरण्याय
। सृमरः ॥

55 TS 5.5.17.1

TS 5.5.17.1

Samhita Paata

पृष॒तो वै॑श्वदे॒वः पि॒त्वो न्य॑ङ्कुः क॒शस्तेऽनु॑म॒त्या अ॒न्यवा॒पोऽर्द्ध॑मा॒सानां॑ मा॒सां क॒श्यपः॑ क॒रिः कु॒टरु॑-
दा॒त्यौह॑स्ते सि॒नीवा॒ल्यै बृ॒हस्प॑तये शि॒त्पुटः॑ ॥

Pada Paata

पृष॒तः । वै॑श्वदे॒व इति॑ वैश्व - दे॒वः । पि॒त्वः । न्य॑ङ्कुः । क॒शः । ते । अ॒नु॑म॒त्या इत्य॑नु -
म॒त्यै । अ॒न्यवा॒प इत्य॑न्य - वा॒पः । अ॒र्द्धमा॒सानामि॒त्यर्द्ध॑ - मा॒साना॑म् । मा॒साम् । क॒श्यपः॑
। क॒रिः । कु॒टरुः । दा॒त्यौहः॑ । ते । सि॒नीवा॒ल्यै । बृ॒हस्प॑तये । शि॒त्पुटः॑ ॥

56 TS 5.5.18.1

TS 5.5.18.1

Samhita Paata

शका॑ भौ॒मी पा॒न्त्रः क॒शो मा॒न्थील॑वस्ते पि॒तृणा॑मृ॒तूनां॑ जह॑का सँव॒त्सरा॑य लोपा॑ क॒पोत् उ॒लूकः॑
श॒शस्ते॑ नै॒रु॒ऋताः॑ कृ॒क्वाकुः॑ सा॒वित्रः॑ ॥

Pada Paata

शका॑ । भौ॒मी । पा॒न्त्रः । क॒शः । मा॒न्थील॑वः । ते । पि॒तृणा॑म् । ऋ॒तूना॑म् । जह॑का ।
सँव॒त्सरा॑येति॑ सं॒वत्स॑राय । लोपा॑ । क॒पोतः॑ । उ॒लूकः॑ । श॒शः । ते । नै॒रु॒ऋता॑ इति॑ नैः -
ऋ॒ताः । कृ॒क्वाकुः॑ । सा॒वित्रः॑ ॥

57 TS 5.5.19.1

TS 5.5.19.1

Samhita Paata

रुरुः रौद्रः कृकलासः शकुनिः पिप्पका ते शरव्यायै हरिणो मारुतो ब्रह्मणे शार्गस्तरक्षुः कृष्णः
श्वा चतुरक्षो गर्दभस्त इतरजनानामग्रये धूक्ष्णा ॥

Pada Paata

रुरुः । रौद्रः । कृकलासः । शकुनिः । पिप्पका । ते । शरव्यायै । हरिणः । मारुतः ।
ब्रह्मणे । शार्गः । तरक्षुः । कृष्णः । श्वा । चतुरक्ष इति चतुः - अक्षः । गर्दभः । ते ।
इतरजनानामितीतर-जनानाम् । अग्रये । धूक्ष्णा ॥

58 TS 5.5.20.1

TS 5.5.20.1

Samhita Paata

अलज आन्तरिक्ष उद्रो मद्गुः प्लवस्तेऽपामदित्यै हस्ससाचिरिन्द्राण्यै कीरशा गृद्धः शितिकक्षी वां-
र्द्वाणसस्ते दिव्या द्यावापृथिव्यां श्वावित् ॥

Pada Paata

अ॒ल॒जः । आ॒न्त॒रि॒क्षः । उ॒द्रः । म॒द्गुः । प्ल॒वः । ते । अ॒पाम् । अ॒दि॒त्यै । ह॒स॒साचि॒रिति॑
 ह॒स - साचिः॑ । इ॒न्द्रा॒ण्यै । की॒र॒शा॑ । गृ॒ध्रः । शि॒ति॒क॒क्षीति॑ शि॒ति - क॒क्षी । वा॒दर्घा॒ण॒सः ।
 ते । दि॒व्याः । द्या॒वा॒पृथि॒व्येति॑ द्या॒वा - पृथि॒व्या॑ । श्वा॒वि॒दि॒ति॑ श्व - वि॒त् ॥

59 TS 5.5.21.1**TS 5.5.21.1****Samhita Paata**

सु॒प॒र्णः पा॑र्जन्यो ह॒सो वृ॒को वृ॒षद॒शस्त॑ ऐ॒न्द्रा अ॒पामु॒द्रौ ऽर्य॑म्णे लो॒पा॒शः सि॒हो न॑कु॒लो व्या॒घ्रस्ते
 म॑हे॒न्द्राय॑ का॒माय॑ पर॑स्वान् ॥

Pada Paata

सु॒प॒र्ण इति॑ सु - प॒र्णः । पा॒र्ज॒न्यः । ह॒सः । वृ॒कः । वृ॒षद॒शः । ते । ऐ॒न्द्राः । अ॒पाम् ।
 उ॒द्रः । अ॒र्य॑म्णे । लो॒पा॒शः । सि॒हः । न॒कु॒लः । व्या॒घ्रः । ते । म॑हे॒न्द्रायेति॑ म॒हा - इ॒न्द्राय॑
 । का॒माय॑ । पर॑स्वान् ॥

60 TS 5.5.22.1

TS 5.5.22.1

Samhita Paata

आ॒ग्ने॒यः कृ॒ष्णग्री॑वः सा॒रस्व॑ती मे॒षी ब॒भ्रुः सौ॒म्यः पौ॒ष्णः श्या॒मः शि॑ति॒पृष्ठो बा॑र॒हस्प॑त्यः शि॒ल्पो
वै॒श्वदे॑व ऐ॒न्द्रोऽरु॑णो मा॒रुतः क॒ल्माष॑ ऐ॒न्द्रा॒ग्रः स॒ं॒हि॒तो ऽधो॑रा॒मः सा॒वि॒त्रो वा॑रु॒णः पे॒त्वः ॥

Pada Paata

आ॒ग्ने॒यः । कृ॒ष्णग्री॑व इति॑ कृ॒ष्ण - ग्री॒वः । सा॒रस्व॑ती । मे॒षी । ब॒भ्रुः । सौ॒म्यः । पौ॒ष्णः ।
श्या॒मः । शि॑ति॒पृष्ठ इति॑ शि॒ति - पृ॒ष्ठः । बा॑र॒हस्प॑त्यः । शि॒ल्पः । वै॒श्वदे॑व इति॑ वै॒श्व - दे॒वः ।
ऐ॒न्द्रः । अ॒रु॒णः । मा॒रु॒तः । क॒ल्माष॑ः । ऐ॒न्द्रा॒ग्र इत्यै॑न्द्र - अ॒ग्रः । स॒ं॒हि॒त इति॑ सं - हि॒तः
। अ॒धो॒रा॒म इत्य॑धः - रा॒मः । सा॒वि॒त्रः । वा॑रु॒णः । पे॒त्वः ॥

61 TS 5.5.23.1

TS 5.5.23.1

Samhita Paata

अ॒श्व॑स्तूप॒रो गो॑मृ॒गस्ते प्रा॑जाप॒त्या आ॒ग्ने॒यौ कृ॒ष्णग्री॑वौ त्वा॒ष्ट्रौ लो॑मशस॒क्थौ शि॑ति॒पृष्ठौ बा॑र॒हस्प॑त्यौ
धा॒त्रे पृ॑षोद॒रः सौ॒र्यो ब॒लक्षः॑ पे॒त्वः ॥

Pada Paata

अ॒श्वः । तू॒प॒रः । गो॒मृ॒ग इति॑ गो - मृ॒गः । ते । प्रा॒जा॒प॒त्या इति॑ प्राजा - प॒त्याः । आ॒ग्ने॒यौ ।
 कृ॒ष्ण॒ग्री॒वा॒वि॒ति कृष्ण - ग्री॒वौ । त्वा॒ष्ट्रौ । लो॒म॒श॒स॒क्था॒वि॒ति लोमश - स॒क्थौ । शि॒ति॒पृ॒ष्ठा॒वि॒ति
 शि॒ति - पृ॒ष्ठौ । बा॒र॒ह॒स्प॒त्यौ । धा॒त्रे । पृ॒षो॒दुर इति॑ पृ॒ष - उ॒दुरः । सौ॒र्यः । ब॒ल॒क्षः । पे॒त्वः ॥

62 TS 5.5.24.1**TS 5.5.24.1****Samhita Paata**

अ॒ग्नये॑ऽनी॒कव॑ते रोहि॒ताञ्जि॑र॒न॒द्वा॒न॒धो॒रा॒मौ सा॒वि॒त्रौ पौ॒ष्णौ र॑ज॒तना॑भी वै॒श्वदे॑वौ पि॒शङ्गौ॑ तू॒प॒रौ मा॑रु॒तः
 क॒ल्मा॑ष आ॒ग्ने॒यः कृ॒ष्णो॑ऽजः सा॒र॒स्व॒ती मे॒षी वा॑रु॒णः कृ॒ष्ण ए॒क॑शि॒तिपा॑त् पे॒त्वः ॥

Pada Paata

अ॒ग्नये॑ । अ॒नी॒कव॑त॒ इत्य॑नी॒क-व॑ते । रोहि॒ताञ्जि॑रि॒ति रोहि॑त-अ॒ञ्जिः । अ॒न॒द्वा॒न॒ । अ॒धो॒रा॒मा॒वि॒त्य॒धः
 - रा॒मौ । सा॒वि॒त्रौ । पौ॒ष्णौ । र॑ज॒तना॑भी॒ इति॑ रज॒त - ना॒भी । वै॒श्वदे॑वा॒वि॒ति वै॒श्व-दे॑वौ । पि॒शङ्गौ॑
 । तू॒प॒रौ । मा॑रु॒तः । क॒ल्मा॑षः । आ॒ग्ने॒यः । कृ॒ष्णः । अ॒जः । सा॒र॒स्व॒ती । मे॒षी । वा॑रु॒णः
 । कृ॒ष्णः । ए॒क॑शि॒तिपा॑दित्ये॒क-शि॒तिपा॑त् । पे॒त्वः ॥